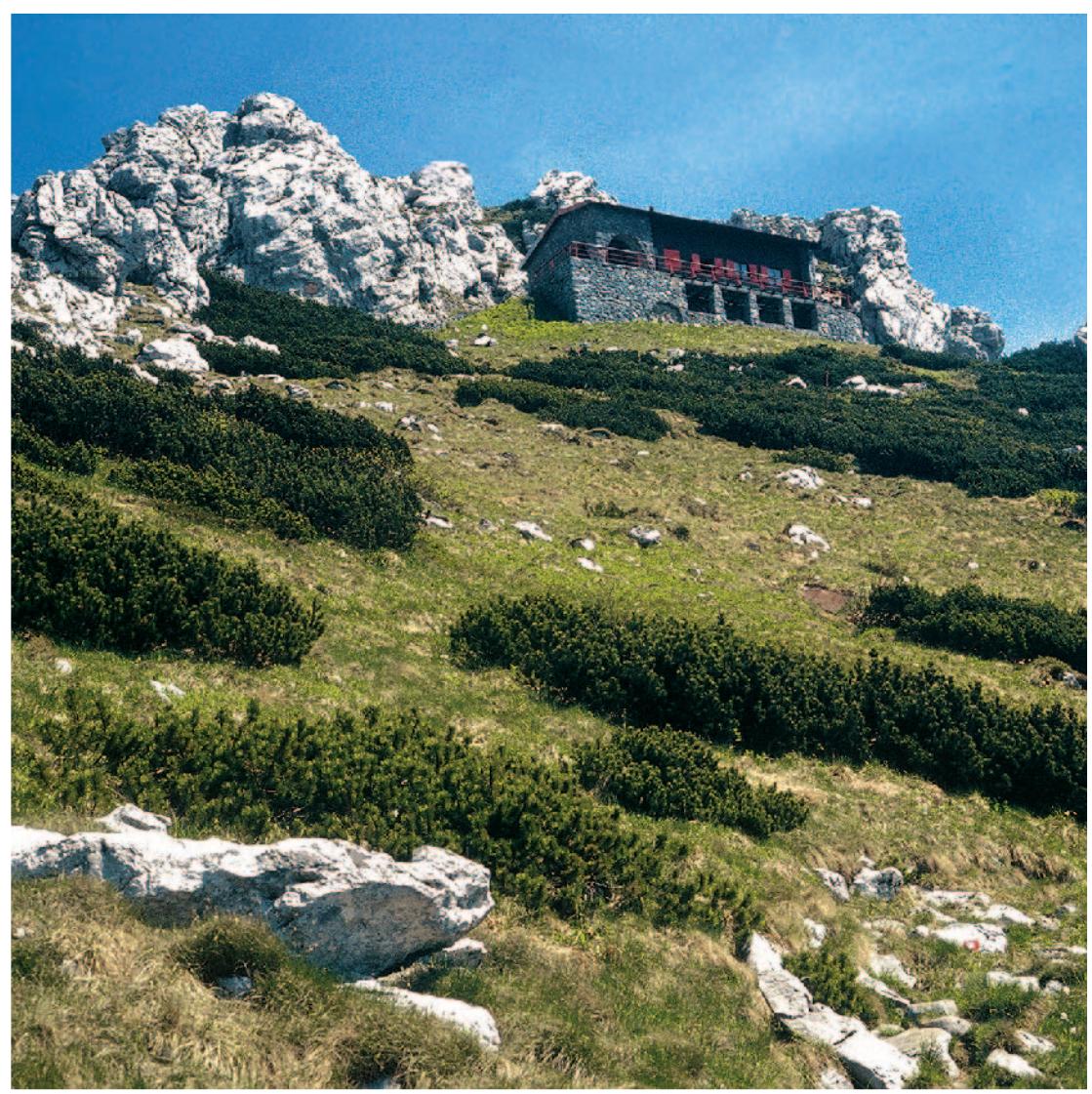

HRVATSKI PLANINAR

ISSN 0354-0650

ČASOPIS
HRVATSKOG
PLANINARSKOG
SAVEZA

GODIŠTE 95

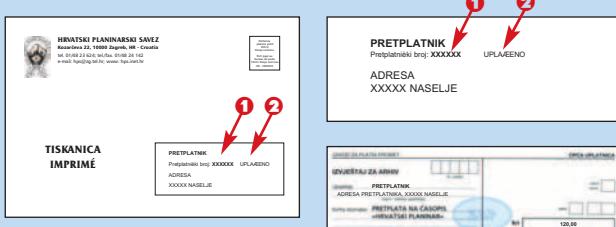
SRPANJ-
KOLOVOZ
2003

7 - 8

**»HRVATSKI PLANINAR« - ČASOPIS HRVATSKOG PLANINARSKOG SAVEZA
»CROATIAN MOUNTAINEER« - JOURNAL OF THE CROATIAN MOUNTAINEERING ASSOCIATION**

ČASOPIS »HRVATSKI PLANINAR« izlazi u 11 brojeva godišnje (za srpanj i kolovoz kao dvobroj). Prvi broj izašao je 1. lipnja 1898. Časopis nije izlazio od 1919. do 1921. i od 1945. do 1948., a od 1949. do 1991. izašao je pod imenom »Naše planine«.

PRETPLATA za 2003. godinu je **120 kuna** (za inozemstvo 32 eura). Preplata se uplaćuje na žiro-račun Hrvatskog planinarskog saveza **2360000-1101495742**, pri čemu na uplatnici u rubrici »Poziv na broj« obavezno treba biti upisan Vaš preplatnički broj. Preplata za inozemstvo (32 eura) uplaćuje se na račun **SWIFT-ZABA-HR XX 25731-3253236**, također uz poziv na preplatnički broj.

VAŠ PRETPLATNIČKI BROJ (O) otisnut je uz Vašu adresu, koja je naljepljena na omotnici za slanje časopisa. Nakon izvršene uplate, uz adresu ćete moći vidjeti naznaku o uplati, čime možete provjeriti je li Vaša uplata za tekuću godinu uredno primljena i evidentirana pri HPS-u (2).

NOVI PRETPLATNICI, odnosno zainteresirani za pretplatu, trebaju se pismom, telefonom, faxom ili e-mailom javiti Hrvatskom planinarskom savezu. Za nekoliko dana poštom će primiti uplatnicu i brojeve izašle od početka godine, a zatim će svaki mjesec na svoju adresu redovno primati svoj primjerak časopisa.

CIJENA POJEDINAČNOG PRIMJERKA je 15 kuna.

SURADNJA: Prilozi se mogu slati putem e-maila ili poštom. Krajnji rok za primitak priloga je 10. dan u prethodnom mjesecu (30 dana prije izlaska broja). **Uredništvo zadržava pravo kraćenja i obrade tekstova**, posebno za duže priloge. Svi primljeni materijali se na zahtjev vraćaju autorima. **Prednost imaju** prilozi popraćeni što boljim izborom ilustracija. Slike se mogu slati poštom ili u digitalnom formatu (e-mailom, na CD-u ili disketu). Detaljnije upute možete potražiti na Internetu na adresi <http://hps.inet.hr/hp/upute.pdf> ili izravno od urednika.

IZDAVAČ

HRVATSKI PLANINARSKI SAVEZ
KOZARČEVA 22, 10000 ZAGREB
E-MAIL: hps@inet.hr
http://hps.inet.hr
TEL./FAX 01/48-24-142
TEL. 01/48-23-624

E-MAIL UREDNIŠTVA

hrvatski.planinar@vip.hr
http://hps.inet.hr/hp

UREDNIK

ALAN ČAPLAR
Sv. MATEJA 7, 10010 ZAGREB
E-MAIL: CAPLAR@VIP.HR
TEL. 091/51-41-740
TEL./FAX. 01/66-88-512

UREDNIČKI ODBOR

DAMIR BAJS
DARKO BERLJAK
VLAHO BOŽIĆ
TOMISLAV ČANIĆ
MR. DARKO DOMIŠLJANOVIC
VESNA HOLJEVAC
FARUK ISLAMOVIĆ
ZDENKO KRISTIJAN
ŽELJKA LISAK
PROF. KRUNOSLAV MILAS
PROF. DR. ŽELJKO POLJAK

TISAK

»EKOLOŠKI GLASNIK« D.O.O.
DONJA LOMNICA

ISSN 0354-0650

SADRŽAJ

HRVATSKI PLANINAR

Godište 95
VolumeBroj 7-8
Number

srpanj - kolovoz 2003

203 SKUPŠTINA HPS

223 50 GODINA EVERESTA

233 PLANINARSKE KUĆE

242 DAN HRV. PLANINARA

HPS VEĆ ZASJEDA U EUROPSKOM PARČLAMENTU 202**XXIII. SKUPŠTINA HRVATSKOG****PLANINARSKOG SAVEZA 203**

ALAN ČAPLAR

PUTOVANJE PO DURMITORU PRIJE 70 GODINA 212

EUGEN KUMIČIĆ

PROSLAVA 50. OBLJETNICE**PRVOG USPONA NA EVEREST 223**

DARKO BERLJAK

KROZ KONAVLE OKOM PLANINARA 227

JASNA ŽAGAR

ALPSKA IZNENAĐENJA NA SJEVERNOM VELEBITU 229

ZDRAVKA ČULIG

HRVATSKE PLANINARSKE KUĆE 233**PLANINARSKE KUĆE I PUTEVI 238****PISMA ČITATELJA 239****TKO JE ŠTO U HRV. PLANINARSTVU: VINKO PRIZMIĆ 240****SPELEOLOGIJA 241****IN MEMORIAM: TONČI KRALJEVIĆ 241****VIJESTI 242****SLIKA NA NASLOVNICI:**

SNJEŽNIK U HRVATSKOM PRIMORJU, FOTO: ALAN ČAPLAR

HPS VEĆ ZASJEDA U EUROPSKOM PARLAMENTU

U srijedu 18. lipnja 2003. u Europskom parlamentu u Bruxellesu održan je sastanak Radne skupine »Prijatelji planina« koju su predvodili europski parlamentarci Luciano Caveri, Michl Ebner i Giacomo Santini s predstavnicima nekih europskih nacionalnih planinarskih saveza. Europski parlament planira na svojim budućim zasjedanjima usmjeriti znatnu pozornost planinskim područjima na našem kontinentu, a kako Italija od srpnja preuzima polugodišnje predsjedavanje Europskog unijom, Club Alpino Italiano je predložio niz tema za raspravu. Istaknuta je nezaobilazna uloga nacionalnih planinarskih saveza u rješavanju mnogobrojnih problema u planinskim područjima Europe, od zaštite planinske prirode, sigurnosti u planinama, povezivanja planinarstva u ostalim europskim planinama s onim u Alpama, do suradnje na konačnom tekstu Europske konvencije o planinama i planinarstvu, koju će uskoro donijeti Europski parlament. Posebna zanimljivost tog sastanka bila je da su na nju pozvani nacionalni planinarski savezi država članica Europske unije, onih država koje će to postati u proljeće sljedeće godine i izvan tog kruga još samo Hrvatska!

Predstavnik Hrvatskog planinarskog saveza na tom skupu u Bruxellesu bio je glavni tajnik HPS-a

Darko Berljak. Neposredno prije tog zasjedanja u Europskom parlamentu održan je poseban sastanak svih sudionika u Belgijском planinarskom savezu, te sastanak s najvišim dužnosnicima UIAA. Osim zadovoljstva što je aktivno sudjelovao na tom sastanku, Hrvatski planinarski savez nije previše začuđen pozivom, jer uz tradicionalne i kvalitetne odnose s najistaknutijim nacionalnim planinarskim savezima čije su države članice EU (Austrija, Italija, V. Britanija, Njemačka, Francuska), HPS i povjesno pripada u njihov krug jer je utemeljen u isto vrijeme kada i njihovi - u drugoj polovici 19. stoljeća.

Nerijetko su hrvatski planinari kritični prema svojoj krovnoj udruzi, ali jedno moraju priznati - HPS je ponekad i ispred svog vremena. Ne bez ponosa ističemo, da smo 1874. godine bili deveti narod koji je osnovao savez i prvi u ovom dijelu Europe, da smo u rujnu 1991. godine, čak i prije međunarodnog priznanja Hrvatske primljeni u UIAA kao prvi sportski savez iz Hrvatske uključen u neku svjetsku federaciju, a da smo mnogo ranije od dana kada će Hrvatska postati punopravna članica EU, sa svojim predstavnikom 18. lipnja 2003. godine već zasjedali u Europskom parlamentu kao prva ne samo sportska, već i bilo koja udruga iz Hrvatske.

U Europskom parlamentu: predstavnici Belgije, Španjolske, Hrvatske, Italije...

SKRACENI ZAPISNIK

XXIII. SKUPŠTINA

HRVATSKOG PLANINARSKOG SAVEZA

Skupština je sazvana temeljem 22. članka Statuta HPS i odluke Glavnog odbora HPS od 22. veljače 2003. u Domu grafičkih radnika Hrvatske (Ul. Breščenskoga 4) u Zagrebu dana 24. svibnja. Poziv svim članicama HPS-a upućen je 25. travnja 2003., zajedno s pisanim radnim materijalima u 8 privitaka za rad Skupštine.

TIJEK SKUPŠTINE:

1. Otvaranje Skupštine i izbor Radnog predsjedništva

Skupština je započela u 11:30 hrvatskom himnom i minutom šutnje za planinare preminule od posljednje Skupštine HPS. Skupštinu je otvo-

rio predsjednik HPS **prof. dr. Hrvoje Kraljević** te predložio da Skupštinu vodi Radno predsjedništvo u sastavu: **Goran Gabrić** (HPD »Mosor«, Split), **Tomislav Čanić** (PD »Željezničar«, Gospić) i **Mirjana Karaman** (HPD »Dubrovnik«). Takav prijedlog je jednoglasno prihvaćen, pa je izabrano Radno predsjedništvo preuzealo tijek Skupštine.

2. Izbor radnih tijela Skupštine

Radno predsjedništvo najprije je predložilo da se usvoji Dnevni red XXIII. Skupštine HPS od 16 točaka, koji je predložio predsjednik HPS i koji su sve članice HPS dobjale zajedno s pozivom

Skupština HPS 24. svibnja 2003.

foto: Vesna Holjevac

Radno predsjedništvo

foto: Vesna Holjevac

na Skupštinu. Prijedlog dnevnog reda jednoglasno je prihvaćen. Nakon toga Radno predsjedništvo predložilo je sljedeća radna tijela Skupštine:

- zapisničar: **Alan Čaplar** (HPD »Željezničar«, Zagreb)
- ovjerovitelji zapisnika: **dr. Vesna Kahle** (PK Hrv. liječničkog zbora, Zagreb) i **dr. Zvonimir Slijepečević** (PD »INA OKI«, Zagreb)
- Verifikacijska komisija: **Milivoj Rihtarić** (PD »Dugi vrh«, Varaždin), **Vinko Prizmić** (GSS HPS) i **Gordana Jurković** (HPD »Bio-kovo«, Makarska)
- Kandidacijska komisija: **Krunoslav Hornung** (Slavonski planinarski savez), **Irena Pavlić** (HPD »Degenija«, Zagreb) i **Zdenko Kulaš** (HPD »Dubovac«, Karlovac)
- Izborna komisija: **Jasna Sabadin** (HPD »Planik«, Umag), **Duro Petrović** (PD »Borik«, Đurđevac) i **Goran Škugor** (Stanica GSS Samobor)

Predložena radna tijela prihvaćena su jednoglasno.

3. Verifikacija predstavnika u Skupštini HPS

Radno predsjedništvo pozvalo je Verifikacijsku komisiju da utvrdi je li Skupštini prisutan dovoljan broj predstavnika za donošenje pravovaljanih odluka.

Tajnik HPS **Darko Berljak** upoznao je prisutne s načinom sazivanja Skupštine i preduvjetima nužnim da bi Skupština bila pravovaljana. Naglasio je da postoji mogućnost da, unatoč dovoljnem broju prisutnih predstavnika, Skupštinu ospori Ured za opću upravu Grada Zagreba u slučaju da netko pokrene postupak provjere valjanosti potpisa osoba ovlaštenih za zastupanje udruga, a koje su potpisale evidencijske lističe predstavnika u Skupštini HPS. U slučaju takve prijave, provjerava se jesu li sve udruge čiji su predstavnici pristupili Skupštini HPS, održale svoje skupštine u vremenu propisanom njihovim statutima, odnosno jesu li nakon toga i zatražile u nadležnim uredima za opću upravu upis promjene osobe ovlaštene za zastupanje udruge. Iako je po tom pitanju već nekoliko puta skrenuta pozornost svim našim članicama, traži se da još jednom provjere jesu li postupili u skladu sa Zakonom o udružama i svojim statutom, a možebitne udruge u kojima skupštine nisu uredno izvršene zadužuju se da u roku od mjesec dana sazovu i održe skupštinu te se sa zapisnikom i zahtjevom za upis promjena osobe ovlaštene za zastupanje prijave nadležnom Uredu za opću upravu.

U ime Verifikacijske komisije **Milivoj Rihtaric** izvijestio je da je u HPS udruženo 196 članica koje su za upis u HPS predale svu Statutom HPS propisanu dokumentaciju i podigle članske markice za 2003. godinu, pa je za rad Skupštine potrebna natpolovična većina koju čini barem 99 predstavnika. Evidencijske lističe predalo je 145 predstavnika u Skupštini, te su prisutni predstavnici više od polovine članica HPS. Verifikacijska komisija je utvrdila da su za donošenje odluka potrebna barem 73 jednakata glasa, koji čine natpolovičnu većinu među prisutnim predstvincima u Skupštini.

4. Usvajanje poslovnika o radu Skupštine

Radno predsjedništvo i **Žarko Adamek**, predsjednik Komisije za statutarunu, kadrovsu i normativnu djelatnost HPS, predstavili su ukratko prijedlog Poslovnika o radu Skupštine, koji su sve članice HPS primile zajedno s pozivom i materijalima za Skupštinu. Nije bilo zainteresiranih za raspravu, pa je prijedlog poslovnika stavljen na glasovanje i jednoglasno usvojen.

5. Izvješće o radu HPS-a 1999.-2003. g.

Izvješće o radu u prošlom četverogodišnjem mandatnom razdoblju podnio je predsjednik HPS **prof. dr. Hrvoje Kraljević**. Iz pisanih izvješća koje je dostavljeno članicama HPS istaknuo je da je u tom razdoblju brojnost članstva porasla 11%, dok je broj udruga porastao 25%. Prihodi su gotovo utrostručeni, a od 2002. godine uvedena je praksa dodjele namjenskih financijskih i donatorskih sredstava za obnovu i opremanje planinarskih objekata, čime je prošle godine zbrinuto 9, a ove godine 11 planinarskih kuća. Tijela Saveza radila su vrlo kvalitetno te ostvarila prihod 65% veći od prihoda predviđenog financijskim planom. U posljednjih mjesec dana podnesen je u suradnji s Povjerenstvom za afirmaciju Dinare zahtjev za obnovu kuće »Brezovac« na Dinari, povećan broj stranica »Hrvatskog planinara« s 32 na 40, postavljeno tipsko pl. sklonište na Ogradiću, planira se otvorenje kuće »Vila Velebita« na Baškim Oštarijama, a HPS je kao jedini nacio-

nalni planinarski savez izvan članica Europske unije pozvan na sastanak europskih nacionalnih saveza 18. lipnja u Europskom parlamentu u Bruxellesu.

Budući da nije bilo zainteresiranih za raspravu, Radno predsjedništvo dalo je izvješće o radu HPS 1999-2003. na glasovanje, te je ono jednoglasno usvojeno.

6. Financijsko izvješće o radu HPS u razdoblju 1999.-2001.

Financijsko izvješće u pismenom obliku dostavljeno je svim članicama HPS u skupštinskim radnim materijalima, a podrobnije je o financijskom poslovanju Saveza Skupštinu izvijestio tajnik HPS Darko Berljak. U proteklom četverogodišnjem mandatnom razdoblju ostvaren je prihod 65% veći od planiranog, a u 2002. godini prihod je bio gotovo trostruko veći od prihoda ostvarenog u 1999. godini. Naglasio je da se tek 40% prihoda prikuplja iz članskih markica, a 60% iz vlastite djelatnosti, te da se taj prihod troši isključivo namjenski za akcije kroz koje se članarina izravno i neizravno vraća članstvu. Za bolje funkcioniranje Saveza potrebna je ubuduće veća disciplina u izvršavanju članskih obveza, odnosno redovito plaćanje članskog materijala. Mole se sva društva da članski materijal plaćaju redovito po primljenom računu krajem tromjesečja, kako ne bi nepotrebno otežavali rad Saveza.

Po podnesenom financijskom izvješću, Radno predsjedništvo pozvalo je prisutne da se o njemu izjasne. Predloženo financijsko izvješće prihvaćeno je jednoglasno.

7. Izvješće Nadzornog odbora HPS

Izvješće Nadzornog odbora od 19. točaka, koje je u pisanim oblicima podnijela predsjednica tog odbora **Jagoda Glagolić**, dostavljeno je svim članicama HPS u radnim materijalima za Skupštinu.

Za raspravu se javio **Tomislav Šnidaršić** (EPD, Zagreb). Podržao je izvješće Nadzornog odbora i izrazio zadovoljstvo radom tajnika i dužnosnika HPS, premda je nezadovoljan navođenjem primjera jednog planinarskog društva koje

Predsjednik HPS prof. dr. Hrvoje Kraljević

je pokrenulo postupak osporavanja XXII. izvještajne skupštine HPS u 11. točki Izvješća.

Radno predsjedništvo predložilo je da se usvoji izvješće Nadzornog odbora, te je ono jednoglasno prihvaćeno.

8. Izvješće Suda časti HPS

Izvješće Suda časti podnio je u pisanom obliku predsjednik Suda časti **Josip Majnarić**. Budući da u njemu nema ničeg spornog, odnosno nisu pokretani nikakvi postupci, izvješće je bez rasprave jednoglasno prihvaćeno.

9. Razrješnice dužnosnicima HPS (predsjednik HPS, dopredsjednik HPS i predsjednik Izvršnog odbora HPS) i tijelima HPS (Izvršni odbor, Nadzorni odbor i Sud časti)

Budući da su sva izvješća o radu u proteklom četverogodišnjem mandatu podnesena i prihvaćena, Radno predsjedništvo predlaže da se dade razrješnica predsjedniku i dopredsjedniku HPS, predsjedniku Izvršnog odbora, Izvršnom odboru, Nadzornom odboru i Sudu časti.

Prijedlog je dan na glasovanje, te je razrješnica dužnosnicima i tijelima HPS jednoglasno usvojena.

10. Izbor dužnosnika HPS (predsjednik, dopredsjednik i predsjednik IO) i tijela HPS (Nadzorni odbor i Sud časti)

Kako bi se moglo pristupiti izboru dužnosnika i tijela HPS za razdoblje 2003.-2007. Kandidacijska komisija zadužena je da pripremi i Skupštini predloži kandidate za dužnosti u Savezu i njegovim tijelima. U ime Kandidacijske komisije Skupštini je prijedlog podnio i obrazložio **Krunoslav Hornung** (Slavonski planinarski savez). Kandidacijska komisija podržala je prijedlog koji je Skupštini uputio Izvršni odbor HPS, a koje je pripremila Komisija za statutarnu, kadrovsку i normativnu djelatnost HPS proširena radnom skupinom u sastavu: **prof. dr. Željko Poljak, Ana Bakšić i Alan Čaplar**. Prema njihovom mišljenju, uspješan kontinuitet rada Saveza u idućem razdoblju najbolje bi mogla jamčiti tri do-

sadašnja vodeća dužnosnika Saveza, koji su se istaknuli dosadašnjim radom, te se Skupštini predlažu: za predsjednika **prof. dr. Hrvoje Kraljević** (PDS »Velebit«, Zagreb), za dopredsjednika **Vladimir Novak** (HPD »Japetić«, Samobor), a za predsjednika Izvršnog odbora **Franjo Novosel** (HPD »Vinica«, Duga Resa). Skupštini su čitanjem životopisa predstavljeni ponuđeni kandidati.

Također, Kandidacijska komisija Skupštini predlaže za Nadzorni odbor sljedeće kandidate: **prof. Jagoda Borčić-Glagolić** (HPD »Kapela«, Zagreb), **Tomislav Čanić** (PD »Željezničar«, Gospić), **Ljerka Farkaš** (PŠK »Trešnjevka-Monter«, Zagreb), **Ante Juras** (HPD »Kamenar«, Šibenik), **dr. Stanko Jurdana** (HPD »Strilež«, Crikvenica), **Miroslav Mesić** (HPD »Klikun«, Pleternica), **prof. dr. Željko Poljak** (PK Hrv. lječničkog zbora, Zagreb), **Duro Priljeva** (HPD »Zrin«, Petrinja), **prof. Mira Šincek** (HPD »Ravna gora«, Varaždin) i **Berislav Tkalac** (HPD »Tikvica«, Županja), a za Sud časti: **dr. Berislav Aleraj** (PDS »Velebit«, Zagreb), **Vlado Božić** (HPD »Željezničar«, Zagreb), **Stanislav Gilić** (Riječki alpinistički klub, Rijeka), **dr. Adica Slepčević** (PD »INA OKI«, Zagreb), **Cvjetko Šoštarić** (HPD »Ivančica«, Ivanec) i **Slavko Tomerlin** (HPD »Paklenica«, Zadar). Kao što je uvijek uobičajeno kod izbora tih tijela u HPS-u, pet kandidata s najvišim brojem glasova imenovat će se za članove Nadzornog odbora, a ostalih pet za njihove zamjenike, dok tri kandidata s najviše glasova imenovat će se za članove Suda časti, a ostala tri za njihove zamjenike.

Anton Bikić (HPD »Zagreb-Matica«) daje primjedbu da njegovo društvo nije kontaktirano ni pozvano da predlaže kandidate, a nezadovoljstvo načinom kandidiranja dužnosnika izrazio je i **Bolto Gaberšek** (HPD »Osorčica«, Mali Lošinj). **Fehim Buševac** (HPD »Kamenjak«, Rijeka) dao je primjedbu na predlaganje Stanislava Gilića za NO HPS, a **Josip Jurasić** (PD »Platak«, Rijeka) predstavio je Stanislava Gilića kao kandidata za NO HPS.

Radno predsjedništvo zaključilo je raspravu te dalo na usvajanje prijedlog Kandidacijske komisije, koji je prihvaćen većinom od 138 glasova, uz 7 glasova protiv. Potom su predstavnici čla-

nica HPS pozvani da svoj dokazni izborni listić zamijene za izbornu listu, te izvrše glasovanje u predviđene glasačke kutije. Za glasovanje je određena stanka od 13:00 do 13:30 sati.

Nakon stanke, Radno predsjedništvo predložilo je da se nastavi s izvršenjem dnevnog reda do konačnog prebrojavanja glasova, odnosno završetka rada Izborne komisije, kada će biti objavljeni rezultati glasovanja.

11. Srednjoročni plan razvijanja i finansijski plan HPS za 2003.-2007. g.

Izvjestitelj **Vladimir Novak** predstavio je srednjoročni plan razvijanja HPS i finansijski plan HPS za iduće četverogodišnje razdoblje, uz osvrт na zadaće koje su ostvarene u prošle četiri godine te na zadaće koje stoje pred dužnosnicima i tijelima HPS u idućem mandatu. Pritom će biti potrebna daljnja aktivna suradnja s ministarstvima i upravama zaštićenih područja i povećana brigabit će posvećena područjima od posebnog značenja za hrvatsko planinarstvo (Klek, Bijele i Samarske stijene, Velebit, Lička Plješivica, Dinar, Biokovo). Iduće godine započet će proslava 130. obljetnice osnutka HPD-a, koja će biti obilježena nizom raznovrsnih akcija, od proslave u Ogulinu do pohoda tragom prvog izleta HPD-a po Samoborskom gorju. Posebno je važna promocija Dinare kao najviše planine u Hrvatskoj u jedan od prepoznatljivih nacionalnih simbola, a zadaća je svih društava da omoguće svojem člastvu kroz svoje organizirane izlete i uspon na najviši vrh naše domovine.

Branko Jakupak (PD »Naftaplin«, Zagreb) predao je pismeni podnesak za Izvršni odbor i Gospodarsku komisiju o planinarskim objektima. **Tomislav Šnidaršić** (EPD, Zagreb) osvrnuo se na nužnost zaštite planinske prirode te predložio da se u Uredu HPS predviđi još profesionalnih djelatnika, kako bi se Ured lakše mogao nositi s poslovima poput pripreme projekata na natječajima za financiranje udruge. Također, ustvrdio je da komisija za školovanje kadrova ne funkcioniра, da se komisija za zaštitu prirode ne može nositi sa svim svojim zadacima, a da orijentacija pokazuje tendenciju udaljavanja iz planinarske organizacije, pa bi trebalo fleksibilnije razmotriti

mogućnost osamostaljivanja orijentacijskog sporta.

Bolto Gaberšek (HPD »Osorčica«, Mali Lošinj) traži da se predviđi više profesionalnih djelatnika u Savezu, kako bi se HPS mogao bolje brinuti i o stanju putova, objekata i surađivati s ministarstvima. **Zvonko Pavlenjak** (PD »Psunj«, Pačac) osvrnuo se na još prije sedam godina predan zahtjev Ministarstvu obnove RH za obnovu tri planinarske kuće stradale u domovinskem ratu (Omanovac, Velika i Malačka), te predložio da se u srednjoročni plan uvrsti i ponavljanje zahtjeva za obnovu tih objekata.

Po zaključenju rasprave, Srednjoročni plan razvijanja i finansijski plan HPS 2003.-2007. jednoglasno je prihvaćen.

12. Usvajanje izmjena i dopuna Statuta HPS

Pročelnik Komisije za statutarnu, kadrovsku i normativnu djelatnost **Žarko Adamek** obrazložio je predložene izmjene i dopune Statuta, te podsjetio na proceduru njegovog donošenja. Ovim prijedlogom Statuta precizirane su i dorađene brojne nedorečenosti, izbjegnuto je ponavljanje nekih odredbi, te izvršeno usklađivanje s razvitkom planinarske udruge. Izmjene Statuta pripremane su duže od godinu dana, Izvršni odbor je o toj temi raspravljaо na 5 svojih sjednica, stručna Komisija održala je 3 sjednice o Statutu, nacrt Statuta jednoglasno je utvrdio Izvršni odbor HPS, te ga uputio na javnu raspravu svim planinarskim udruigrama u HPS-u. Nakon održane javne rasprave, te prihvatanja pojedinih prijedloga, nacrt Statuta jednoglasno je usvojio i Glavni odbor, a posljednju i konačnu riječ o Statutu treba reći Skupština HPS.

Tomislav Šnidaršić (EPD, Zagreb) iznio je primjedbe na članke 12, 44, 51 i 52 tvrdeći da nisu u demokratskom duhu, osvrnuo se na status GSS-a i predložio reorganizaciju s davanjem većeg značaja županijskim i gradskim savezima.

Žarko Adamek: Nije se moguće očitovati o ovim prijedlozima i ugraditi ih u Statut, jer nisu upućeni u obliku konkretnih amandmana. **Tomislav Šnidaršić:** EPD je u javnoj raspravi uputilo svoje prijedloge, ali svi su odbijeni.

Željko Gobec (PS Zagreba) zatražio je da se

Glasovanje

foto: Vesna Holjevac

iz Statuta svuda uklone riječi »nužno«, »obvezno« i »mora«, te postavio pitanje statusa GSS. **Darko Berljak** obrazložio je »obveznost« članstva u HPS-u od strane članica županijskih i gradskih saveza, jer je potpuno neshvatljivo da neke planinarske udruge budu članice županijskih i gradskih saveza, a da istovremeno nisu i članice nacionalnog planinarskog saveza. Isto tako, »nužnost« članstva u HPS-u pripadnika Gorske službe spašavanja i vodiča je prirodna potreba budući da su oni tradicionalno i po svojoj djelatnosti neodvojiv dio planinarske udruge, te se oslanjaju na njezino članstvo, školovanje kadrova i drugo. Neprihvatljivo je da se u županijske saveze učlanjuju udruge koje nisu članice HPS i da tim slijedom posredstvom predstavnika sudjeluju u donošenju odluka u Skupštini i Glavnom odboru saveza čiji uopće nisu članovi. **Vinko Prizmić** (GSS HPS): GSS je neodvojivi dio HPS i služi prvenstveno njegovim članovima, ali je to istovremeno i javna služba, te neke zadaće lakše može ostvariti ako ima pravnu osobnost. **Martin Žarić** (PS Primorsko-goranske županije) predao je u pisanim oblicima zahtjev tog Saveza za izmjene u 11. i 12. članku Statuta, a koji je bio upućen u javnoj raspravi, uz zamolbu da se Skupština pismeno očituje o tim amandmanima. **Zoran Petković** (PDS »Velebit«, Zagreb) predlaže da se u članku 21 za slučaj iz stavka 2 predviđa da za

rad Skupštine mora biti prisutna barem 1/4 članica. **Žarko Adamek**: Amandman koji je iznio **Željko Gobec** ne može se usvojiti jer je učlanjenje dobrovoljno, ali se njime stječu ujedno i određena prava i obveze u skladu s ustrojem HPS.

Po zaključenju rasprave, Radno predsjedništvo dalo je na glasovanje prijedlog Komisije za statutaru, kadrovsku i normativnu djelatnost da se zadrži »nužnost« i »obveznost« kako je predloženo u nacrtu Statuta. Taj je prijedlog prihvaćen s 132 glasa, uz 13 glasova protiv. Posljednji prijedlog da se u članak 21. za slučaj iz stavka 2 predviđa da za rad Skupštine mora biti prisutna barem 1/4 članica prihvaćen je jednoglasno, tako da stavak 2 članka 21 statuta HPS glasi: Ako u vrijeme određeno za početak Skupštine HPS nije nazočno više od polovice ukupnog broja izabranih predstavnika udruga registriranih u HPS, početak Skupštine se odgađa za 15 minuta, a zatim počinje s radom i pravovaljano odlučuje ako je nazočna najmanje 1/4 ukupnog broja ovlaštenih predstavnika planinarskih udruga.

Tako dopunjeno nacrt Statuta dan je na glasanje, te usvojen sa 143 glasa, uz 2 glasa protiv. Radno predsjedništvo utvrdilo je da je odlukom Skupštine donesen Statut HPS i da time stupa na snagu.

Radno predsjedništvo pozvalo je predstavnici

ke u Skupštini HPS da donesu odluku da je u slučaju primjedbi na usvojeni Statut HPS-a od strane Ureda za opću upravu Grada Zagreba, Izvršni odbor ovlašten obaviti sva potrebna usklađenja i dorađe Statuta kojima se ne mijenjaju odredbe o ciljevima i djelatnostima HPS. Prijedlog je prihvaćen sa 144 glasa, uz jedan glas protiv.

13. Verifikacija članova Glavnog odbora

Glavni tajnik HPS **Darko Berljak** objasnio je princip sastavljanja Glavnog odbora, koji treba verificirati skupštinskom odlukom. Prema Statutu HPS, Glavni odbor kao tijelo Skupštine sastaje se svake godine, a čine ga predsjednik i dopredsjednik HPS, predsjednik i članovi Izvršnog odbora, pročelnici svih stručnih i organizacijskih komisija, pročelnik GSS HPS, te predstavnici gradskih i županijskih planinarskih saveza, pri čemu broj predstavnika svakog saveza ovisi o broju članova u osnovnim udružgama učlanjenim u taj savez. Posljednji broj varira ovisno o kretanju članstva, a utvrđuje se iz popisa svojih članica koje su dužni poslati županijski savezi prije Glavnog odbora, i prema evidenciji brojnosti članstva HPS. Od 11 postojećih županijskih saveza, većina to izbjegava učiniti, pa Savezi koji ne dostave pravovremeno popise članica imaju pravo samo na jednog

predstavnika. U preostalim županijama nema interesa za osnivanje takvih saveza ili nema dovoljnog broja udruga, te na taj način gotovo polovina teritorija nije zastupljena u Glavnom odboru, dok u županijama gdje savezi postoje u većini slučajeva izostaje suradnja između njihovih članica, kao i osnovna suradnja županijskih saveza s HPS-om.

Radno predsjedništvo predložilo je da se verificira Glavni odbor HPS u sastavu: predsjednik HPS, dopredsjednik HPS, predsjednik i članovi IO HPS, pročelnici komisija i GSS HPS te predstavnici svakog županijskog i gradskog saveza sukladno broju planinara u svojim članicama, odnosno po jedan predstavnik u slučaju da ne dostave pravovremeno popise svojih članica. Takođe prijedlog prihvaćen je jednoglasno, uz zaduženje svim županijskim i gradskim savezima da u HPS najkasnije do veljače 2004. dostave točan popis svojih članica.

14. Izvješće o dodjeli novčаниh i donatorskih sredstava za planinarske objekte u 2003. g.

O odluci Izvršnog odbora kojom se na prijedlog Komisije za gospodarstvo, a na temelju provedenog natječaja koji je raspisao GO HPS, dodeljuju novčana i donatorska sredstva za obnovu

SREDSTVA ZA OBNOVU I OPREMANJE PLANINARSKIH KUĆA DODIJELJENA NA NATJEČAJU

HPD »Biokovo«, Makarska	kuća »Slobodan Ravlić« na Lokvi	4.000 kn (el. za dimnjak)
HPD »Vihor«, Zagreb	kuća »Vinište«	7.000 kn (pokrov, grede)
HPD »Dubrovnik«	kuća »Pavlić« u Kuni Konavoskoj	7.000 kn (pokrov)
HPD »Cesograd«, Klanjec	kuća »Cesograd«	10.000 kn (pokrov)
HPD »Belecgrad«, Belec	kuća »Belecgrad«	4.000 kn (limarija)
HPD »Japetić«, Samobor	dom »Šoićeva kuća«	4.000 kn (limarija)
PD »Strahinjščica«, Krapina	kuća »Strahinjščica«	7.000 kn (sanitarni čvor)
HPD »Ivančica«, Ivanec	dom »Josip Pasarić«, Ivančica	7.000 kn (sanitarni čvor)
PD »Željezničar«, Gospic	kuća »Vila Velebita«	21.300 kn (oprema)
HPD »Kapela«, Zagreb	sklonište »Miroslav Hirtz«	4.000 kn (obnova)
PD »Imber-Mosor«, Omiš	metalni kontejner kao zamjena za kuću stradalu u požaru	

i opremanje planinarskih objekata, izvijestio je pročelnik Komisije za gospodarstvo Luka Adamović. Na natječaj je pristigla 21 molba, te je odlučeno da se novčana sredstva u ukupnoj vrijednosti od 136.000 kuna dodijele za 11 udruga i objekata (popis u tablici).

Sredstva u visini od 18.700 kuna koja su preostala iz natječaja, budući da ostali zahtjevi nisu zadovoljavali uvjete natječaja, preneseni su u fond za obnovu kuće »Brezovac« na Dinari koji je osnovan odlukom IO HPS.

15. Dodjela spomenica i priznanja za 2002. Međunarodnu godinu planina

Pročelnik Komisije za priznanja HPS **Milivoj Rihtarić** izvijestio je o dodjeli spomenica i priznanja u povodu 2002. Međunarodne godine planina. Spomenice i priznanja dodijeljene su prema odlukama sa sjednica Glavnog odbora HPS održanih 2002. i 2003. godine, na temelju popisa koji je sastavila Komisija za priznanja prema primljenim prijedlozima planinarskih društava i tijela HPS. Spomenice su dodijeljene svim planinarskim udrušama koje su u 2002. godini bile članice HPS, a priznanja s prigodom zlatnom znakom 116-orici zaslужnih planinara koji su doprinijeli obilježavanju Međunarodne godine planina.

**Spomen značka za doprinos obilježavanju
2002. Međunarodne godine planine**

10. Izbor dužnosnika HPS (predsjednik, dopredsjednik i predsjednik IO) i tijela HPS (Nadzorni odbor i Sud časti) - nastavak

Po dovršetku posla Izborne komisije, u njenoj je ime rezultate glasovanja objavio Goran

Izborna komisija u poslu

foto: Vesna Holjevac

Škugor (Stanica GSS Samobor). Izborna komisija utvrdila je da je glasovanju za izbor dužnosti i tijela HPS pristupilo 139 predstavnika, a 6 predstavnika nije podiglo Izbornu listu. Od toga je 135 glasačkih listića pravilno ispunjeno, dok su 4 bila nevažeća.

Na listi za izbor predsjednika HPS **prof. dr. Hrvoje Kraljević** dobio je 117 glasova, dok je 18 bilo protiv. Na listi za izbor dopredsjednika HPS **Vladimir Novak** dobio je 120 glasova i 15 protiv. Na listi za izbor predsjednika Izvršnog odbora **Franjo Novosel** dobio je 121 glas i 14 glasova protiv.

Na listi za izbor članova Nadzornog odbora i njihovih zamjenika predloženi kandidati dobili su sljedeći broj glasova:

prof. Jagoda Borčić-Glagolić	93 glasa
Tomislav Čanić	93 glasa
Ljerka Farkaš	69 glasova
Ante Juras	65 glasova
dr. Stanko Jurdana	64 glasa
Miroslav Mesić	37 glasova
prof. dr. Željko Poljak	102 glasa
Duro Priljeva	15 glasova
prof. Mira Šincek	87 glasova
Berislav Tkalac	47 glasova

Na listi za izbor članova Suda časti i njihovih zamjenika kandidati koji su predloženi dobili su sljedeći broj glasova:

dr. Borislav Aleraj	103 glasa
Vlado Božić	72 glasa
Stanislav Gilić	88 glasova
dr. Adica Sliepčević	34 glasa
Cvjetko Šoštarić	38 glasova
Slavko Tomerlin	69 glasova

Prema rezultatima glasovanja, Radno predsjedništvo objavilo je da je za predsjednika HPS izabran **prof. dr. Hrvoje Kraljević**, za dopredsjednika **Vladimir Novak**, a za predsjednika Izvršnog odbora HPS **Franjo Novosel**.

Također, prema izvješću Izborne komisije utvrđeno je da se za članove Nadzornog odbora HPS imenuju: **prof. dr. Željko Poljak, prof. Jagođa Borčić-Glagolić, Tomislav Čanić, prof. Mira Šincek i Ljerka Farkaš**, za njihove zamjenike: **Ante Juras, dr. Stanko Jurdana, Berislav Tkalcac, Miroslav Mesić i Đuro Priljeva**, za članove Suda časti: **dr. Borislav Aleraj, Stanislav Gilić i Vlado Božić**, a za njihove zamjenike **Slavko Tomerlin, Cvjetko Šoštarić i dr. Adica Sliepčević**. Izborna komisija izvijestila je i o prijedlogu predsjednika i mandatara Izvršnog odbora Franje Novosela da se za članove Izvršnog odbora imenuju **Ana Bakšić, Dubravko Butala, Alan Čaplar, Darko Domišljanović, Goran Gabrić, Ivan Hapač, Bernard Margitić, Đuro Petrović, Vinko Prizmić i Vladimir Sor**. Takav prijedlog sastava tijela HPS (Nadzorni odbor, Sud časti i Izvršni odbor) jednoglasno je prihvaćen.

Izabrani dužnosnici **prof. dr. Hrvoje Kraljević, Vladimir Novak i Franjo Novosel** kratko su se zahvalili na ukazanom povjerenju te obvezali na izvršavanje planova usvojenih pod točkom 11.

16. Razno

Josip Majnarić (HPD »Zanatlija«, Zagreb) upoznao je prisutne o izgradnji razgledne piramide kod Hunjke, te o aktivnostima HPD »Zanatlija«. **Tomislav Čanić** (PD »Željezničar«, Gospić) pozvao je društva da se odazovu Danu hrvatskih planinara.

Izložbena ploča s prikazom rada i rezultata Gospodarske komisije

skih planinara 14. i 15. lipnja na Baškim Oštrijama, predstavio je program događanja i zahvalio na dodjeli sredstava za opremanje nove planinarske kuće »Vila Velebita«.

Ostali prijavljeni za raspravu pod točkom »Razno« odustali su od rasprave, te je Radno predsjedništvo zaključilo Skupštinu u 15:20 sati.

Zapisničar: **Alan Čaplar**
Ovjerovitelji zapisnika: **dr. Vesna Kahle**
dr. Zvonimir Sliepčević

STATUT HPS

Skupština je u točki 12 usvojila izmjene i dopune Statuta HPS. Tekst Statuta bit će objavljen u našem časopisu kad ga ovjeri Ured za opću upravu Grada Zagreba.

IZ PLANINARSKOG DNEVNIKA

PUTOVANJE PO DURMITORU PRIJE 70 GODINA

EUGEN KUMIČIĆ, Zagreb

Ovoga se ljeta navršava 70 godina od zanimljivog planinarskog i istraživačkog putovanja po Crnoj gori, koje su poduzeli tadašnji vrsni planinari Josip Poljak, Radivoj Simonović, Karlo Bošnjak i Dušan Jelkić. Tom se putovanju stjecajem okolnosti pridružio zagrebački planinar Eugen Kumičić koji i danas čuva uspomenu na taj, njemu najdraži izlet u 70 godina planinarenja. Evo kratkih bilješki o planinarama koji se spominju u ovoj živoj prići:

1. **Dr. Josip Poljak** (1882-1962), geolog i speleolog, urednik »Hrvatskog planinara« 1914-1928, potpredsjednik HPD-a 1927-30, autor Planinarskog vodiča po Velebitu (Zagreb, 1929).

2. **Dr. Radivoj Simonović** (1858-1950), liječnik iz Sombora koji je najviše sličnih ekspedicija s foto aparatom organizirao po Velebitu, a kao amater se bavio i geologijom pa je izdao i knjigu u kojoj je dokazivao svoju teoriju da je pod Velebitom golema šupljina. Bio je vrstan planinarski fotograf i začasni član Hrvatskog planinarskog društva.

3. **Dr. Karlo Bošnjak** (1860-1953), profesor, vjeroučitelj i publicist koji se amaterskim žarom posvetio botaničkom istraživanju Dinarda, a 1904-6. je bio član vodstva HPD-a.

4. **Dušan Jelkić**, istaknuti vojvodanski planinar, koji je zbog opozicijskog političkog djelovanja bio u nemilosti kraljevske Jugoslavije.

5. **Eugen Kumičić**, autor članka, rođen u Zagrebu 1906., popularan je kao pročelnik grupe »Goranin« u HPD »Zagreb-Matica« od 1950. do danas. U našem časopisu počeo je pisati prije drugog svjetskog rata.

Jutros je stigla karta dr. Bošnjaka. Javlja mi da moram u petak, 21. srpnja (1933.) ujutro biti na sarajevskom kolodvoru. Prethodili su joj mnogi razgovori i dogovori u Zagrebu kod mojih roditelja radi dozvole da se priključim jednoj ekskurziji u Crnu Goru. Ja sam gimnazijalac, svršeni sedmoškolac, pa sam kao i svake godine kod djeđa u Sarajevu na duljem dijelu školskih praznika. Do sada sam već prilično planinario no ovo će biti nešto osobito, pogotovo jer se ide u krajeve koji još nisu jako poznati, a i sam izlet trajat će duže no ikoji do sada.

Znam da će biti u društvu odličnih učenjaka i izvrsnih planinara: dr. Karla Bošnjaka, botaničara i dugogodišnjeg prijatelja moje obitelji kojem i zahvaljujem što će se moći priključiti kao mladić svima daleko starijima od mene, dr. Josipa Poljaka, ravnatelja Geološko-paleontološkog muzeja u Zagrebu, liječnika dr. Radivoja Simonovića iz Sombora, poznatog po istraživačkim opisima i izvanrednim fotografijama, posebno Dinarskih planina, i Dušana Jelkića, učitelja iz Starog Bečeja, pratitelja dr. Simonovića.

Stvari sam već ranije priredio. Uglavnom su to odjeća, šator i gunj. Imam tzv. mali »austrijski vojnički šator«. Nije težak, no s ostalim stvarima predstavlja već neku težinu. Ne bojim se jer mi je još svojedobno rečeno da će stvari nositi konji.

PETAK, 21. SRPNJA 1933., POLAZAK

Osvanuo je dugo iščekivani dan. Prilično sam uzbudjen i rano sam se probudio. Nakon zajutarka

ne dam mojima da me prate na kolodvor. Napraviti se stvarima spustim se u grad do tramvaja i naskoro sam na kolodvoru uskotračne željeznice.

Moje je društvo stiglo iz Zagreba ranijim vlakom i sjedi na peronu pri kavi. Budem predstavljen i omjeran od glave do pete i imam dojam da odgovaram predodžbama koje su dobili o meni.

Kupivši kartu III. razreda do Ustiprače (za 18 dinara) krenuli smo vlakom u 7,40, a oko 10,30 stižemo u Ustipraču gdje imamo autobus, pa smo tako nešto prije dva sata popodne u Foči. Tu ćemo noćiti. Smjestimo se u hotel »Gershk«. Vrlo je dobar i uredan. Iako je podne davno prošlo, dobismo ukusan objed: bečki odrezak i zelenu salatu. U hotelu imamo tri sobe. Ja ću spavati s gospodinom Jelkićem.

Prošećemo gradom uz obilno fotografiranje starih muslimanskih kuća i preko tri stotine godina stare Aladža-džamije. Dr. Poljak kupuje po dućanima raznu hranu te veliku posudu i lonac. Nakon večere, perkelta s makaronima, slušam dogovore, a oko pola deset smo na spavanju.

SUBOTA, 22. SRPNJA 1933., EKSKURZIJA POČINJE

Već su rano ujutro stigli naši pratnici, seljaci iz Žabljaka. Stariji Stevo Karadžić s velikim brkovima i mladi Mile Čosović. Doveli su pet konja. Dva sa sedlima za jahanje, a tri sa samarima koji će nositi našu prtljavu. Sve se stvari tovare u vreće, pa i moja naprtnjača, tako da nosim samo čuturu i mali fotografski aparat. Jedino doktor Simonović imade dva velika harmonika-kovčega koji se po potrebi mogu raširiti, a vrlo su prikladni za utovar na samare.

Nakon obilnog zajutarka u hotelu polazi naša karavana u sedam sati. Doktori Bošnjak i Simonović jašu, dok ćemo mi ostali pješice, pa će tako nekako biti sljedećih dvadesetak dana.

Polazak

foto: Eugen Kumičić

Kod sela Brod stiže nam ususret Omer Čampara, Musliman iz Tjentišta. Malo je zakasnio. On će pratiti dr. Bošnjaka kod botaniziranja. U rano popodne eto nas u Bastasima. Odsjednemo u žandarmerijskoj stanici. Za kasni objed imamo hrenovke, salamu i sir. Kako je vruće, hoću iskoristiti odmor za osvježenje u bistroj Drini. Skočim u vodu no isto tako brzo izađem jer je upravo ledena.

Poslije četiri sata krećemo dalje i za dva sata polagana hoda smo na livadici kod Šćepan Polja, gdje rijeke Tara i Piva sastavljaju Drinu. Ovdje ćemo noćiti. Podižu se tri šatora. Večeramo kiselo mljeko, onda je skuhan još čaj. Kupim od obližnjeg seljaka za tri dinara sijena, no usprkos tome spavam dosta slabo, a prilično je i hladno. Na kratke hlače navukao sam pumperice, pa je tako bilo bolje. Inače spavam potpuno obučen, svukavši jedino okovane cipele.

NEDJELJA, 23. SRPNJA 1933., PO PREKRASNIM LIVADAMA

Noć je brzo prošla i u pola pet ustajemo. Jaka rosa na livadi. Brzi hladni zajutrak. Stvari se spremaju, tovare na konje, a dr. Simonović fotografira za uspomenu.

Put nas vodi preko planine Soko. Prolazimo kraj stare ruske crkve Rača. U blizini posve zrasle razvaline Šćepan-grada. Put je strm i veoma loš pa treba paziti kamo se koraca. Naša karavana

napreduje polako pa idem sam daleko naprijed. Nakon prijevoja je put nešto bolji. Oko podneva smo u selu Rudinama (1125 m). Odsjedamo pod velikom lipom pred školom. Kraj nas prolazi skupina slovenskih planinara. (Poznati slovenski planinar Avčin, voda grupe, opisao je u slovenskim novinama taj susret s nama.) Objedujemo izvrsno kiselo mlijeko s domaćim ječmenim kruhom.

Odmorivši se prelazimo planinu Koprivnjaku. Izdaleka grmi. Možda se spremi oluja. Sada smo na nepreglednim livadama punim najrazličitijeg prekrasnog cvijeća. Ubirem od svake vrste po jedan cvijet i za nepunih pola sata imadem za šeširom preko trideset različitih cvjetića. Putem ni žive duše. Pred nama lanac durmitorskih vrhova. Nevjerojatno je lijepo, jer imam vremena upiti sve ljepote prirode.

Naša se karavana rastegla. Daleko naprijed su Stevo i Mile sa tri tovarna konja. Dr. Bošnjak u zelenkastim »bričesima« i snježno bijelom platenom kaputu i sandalama jaši. Oboružan je dalekozorom i pomno promatra okolinu. Zapazivši koju biljku koja ga zanima naređuje Omeru da je velikim širokim nožem iskopa i stavi među novinske papire u mapu što mu visi preko ramena.

Nešto podalje jaši na drugom konju dr. Simonović obučen u gradsko veoma zgužvano odijelo. Na prsluku uvijek raskopčanog kaputa debeli zlatni lanac od ure. Na glavi plateneni šeširić. Uz njega koracaju dr. Poljak sav u tamno zelenom haljetku i jahaćim hlačama te zelenim ovijačima (gamašama), preko ramena neizbjegni fotoaparat, i gospodin Jelkić u nekom sivom suknenom kaputu zakopčanom do vrata s dalekozorom na prsimu, dok je vunenu kapu navukao skoro preko ušiju. Ja sam čas naprijed čas odostraga i uživam u izletu.

Oko pet sati smo u selu Nikovići (1382 m). Ukončili smo se u lijepoj i čistoj kući obitelji Popović. Četiri su brata i četiri nevjeste i stara majka. Svi su polugradski obučeni, no za obligatno fotografiranje obukoše žene dijelove svoje narodne nošnje optočene zlatnim i srebrenim nitim, gumbima i pločicama. Ubrane biline slažu se na sušenje u herbar. Večeramo pržena jaja na maslacu. Užasno su masna, formalno plivaju u

masti. Oba doktora će spavati u krevetima, dr. Poljak i Jelkić na klupama a ja na gumenom madracu dr. Bošnjaka.

PONEDJELJAK, 24. SRPNJA 1933., KIŠA U SUŠICI

Izvrstno sam spavao. Brzo i površno pranje i uređenje. Pijem tri šalice kave s »Rumba« keksima. Vrijeme je maglovito. Fotografira se čitava obitelj Popović što traje prilično dugo, tako da tek u podne krećemo dalje. Nažalost, nije najbolje vrijeme. Nekoliko puta kiši, a okolni vrhovi zamotaše se u maglene oblake. Odmah je osjetljivo zahladilo. Prošavši kraj planine Milogore i sela Kneževića stižemo oko tri sata u selo Nedajno (1490 m). Kraći odmor u kavanici Milana Žarkovića i već smo opet na putu. Prvo se penjemo da se onda spustimo duboko za skoro četiri stotine metara u kanjonsku dolinicu Sušicu. Usprkos jakoj kiši koja se spustila fotografira dr. Simonović pod kišobranom. U Sušici ovoga puta nema vode. Mali predah i onda strm uspon na drugu stranu do Ograda (1563 m). Usprem se prvi, dok ostali stižu po sve jačoj kiši.

Nastanimo se u katunu - ljetnom stanu Mihovila Šipčića. Skromna večerica: sir, salama i pekmez od jagoda. Još prije devet sati idemo spavati. Spavam u tzv. kućari. To je mala kućica za premještanje i стоји на saonicama. Fino je i toplo pa se ne trebam pokrivati.

UTORAK, 25. SRPNJA 1933., PRISILNI ODMOR

Ustao sam u pola šest. Sve je zavučeno u gustoj magli i pada kiša. Danas ćemo, radi lošeg vremena, ostati ovdje. Stevo je u cik zore odjahao u Žabljak po neke stvari, uglavnom po kruh. Dr. Bošnjak kupio od seljaka janje, a dr. Poljak ga stručno ogulio i priredio za ražanj koji se brzo pronašao. Oko nas se sakupilo par djevojaka. Svaka nešto plete. Nikada nisu bez posla. Dvije koje su najčešće kod nas zovu se Stojanka i Vidosava. Kupim od jedne nekoliko oraha. Dr. Bošnjak polako okreće ražanj dok dr. Poljak marljivo maže slaninom. Mi ostali sjedimo oko vatre pi-juckajući čajeve jako zakiseljene nekim praškom »Citropurom«.

Kiša je prestala, no magla se još uvijek drži. Pratim dr. Bošnjaka po visoravni, a u jedan sat je »svečani« objed: izvrsno pečeni janjac. Kako se upravo vratio Stevo, imademo i nekoliko boca piva koje je donio. Vjetar je posve rastjerao maglu i ukažu nam se opet okolni vrhunci. Sada se lijepo vide Veliki Štulac (Štuoc), Pašina Gomila, Suva Rtina te najbliži Prutaš i Pivska Planinica. Popodne mi prolazi u pravom plandovanju i odmoru. Dr. Simonović snima u Jelkićevoj pravnji katune. Neki su upravo skladne drvene kućice. Večeram tek malo domaćeg sira uz čaj. Idemo rano spavati i ja se povlačim u moju kućaru. Iako je počeo hladni sjeveroistočnjak, meni je ugodno.

SRIJEDA, 26. SRPNJA 1933., FOTOGRAFIRANJE DR. SIMONOVIĆA

Rano smo ustali i brzo spremili sve stvari. Dan je vedar, no još uvijek puše, pa smo svi dobro obučeni. Kava s jako dobrom gustim mlijekom i par keksa.

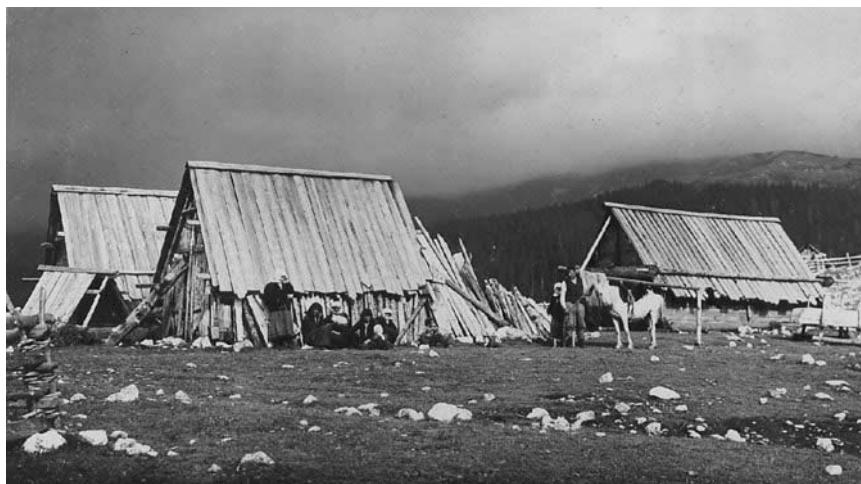
Danas će nam se, za neko vrijeme, društvo rastati. Dr. Bošnjak navukavši teške cipele ići će s Omerom preko Suve Rtine u Ališnicu da se tamo nađemo. Ja smijem za to vrijeme jašti Ze-kana, što mi je posebno veselje. Naša karavana prelazi velike livade Velikog Štulca, dok lijevo ostaje Mali Štulac. Pred nama prekrasni pogledi na vrhove Međeda i iza njega Savinog kuka. Ravnopred nama glavni lanac Durmitora s Boboto-

vim kukom i Bezimenim vrhom. Najbliža se usta-bočila Crvena greda.

Vrijeme je kao stvoreno za fotografiranje pa to dr. Simonović koristi. Ovakvo fotografiranje moram podrobnije opisati, jer je to posebna procedura koja se uvijek odvija na isti način. Dakle, čitava se karavana zaustavlja na mjestu koje se dr. Simonoviću čini prikladnim za snimanje. Sa samara se skidaju oba kovčega i vadi se stativ i jedan ili dva od tri fotografska aparata koja nosi sa sobom. Svi su na ploče. Najveći je drveni, formata 13 x 15 centimetara. Aparat se postavlja na tronožac i sada počinje čekanje. Čeka se ili prava rasvjeta ili da neki oblak dođe na pravo mjesto i tako dalje. To može trajati i satima, no mi imamo dosta vremena. Sjedimo, ležimo ili šećemo, a u određenom času bude nad aparatom raspet kišobran radi sjene. Nakon snimanja s jednom ili više ploča sve se opet spremi u kovčege, tovari na samar i mi možemo krenuti dalje.

Ovaj put smo iskoristili čekanje za objed i sve je bilo gotovo za nešto više od sata. Doskora stižemo u selo Bosaču (1584 m) gdje se kratko zadržimo, a ja se mogu konačno napiti prave vode.

Put nas vodi kroz šumarak i postaje sve strmiji do Crepljne poljane (1743 m) nad kojom se izdigla slikovita Crvena greda (2100 m). Na Poljani presušena lokva i nekoliko u času praznih katuna. Ni tu se ne zadržavamo predugo nego se uspinjemo dalje sve strmijom ledenjačkom do-

Katuni Ograde

foto: Radivoj Simonović

Radivoj Simonović

linom Ališnicom. Kod jednog, samo iz kamenitih ploča sagrađenog katuna na skoro 2000 metara nadmorske visine, postavit ćemo naš logor. Podižu se dva šatora. U većem ćemo spavati, dok će drugi mali služiti kao skladište. Dr. Simonović će spavati u katunu.

Predvečer stigne dr. Bošnjak s Omerom. Nabrali su silesiju biljki koje treba sada složiti. Večeramo ostatke janjetine, salamu, a zalijevamo s mnogo čaja i crne kave.

ČETVRTAK, 27. SRPNJA 1933., U SUROVOJ DIVLJINI

Noćas nam je bilo hladno iako smo bili svi dobro obučeni i stisnuti u šatoru. Još smo prije pet sati na nogama, grijemo se uz vatrnu i nakon dobre bijele kave počinje naš današnji izlet. Šatori ostaju pod Stevinom paskom, a mi se odmah strmo bez pravoga puta penjemo preko točila pokrivenih debelim slojem snijega. Snijeg doduše dobro drži i ne propadamo, no ipak napredujemo veoma polako kroz gornji dio Gornje Ališnice prema Planinici Drobnačkoj (2200 m). Usput se

snimaju vrhovi Račvan i Bobotov kuk. Kraj je dlij i baš radi te surovosti djeluje veličanstveno.

Silne strme stijene i litice uspinju se nad točilima. Oko nas razbacane gomile stijena najrazličitijih oblika. Srušile su se nekada iz visina i sada ih moramo obilaziti tražeći što bolji put. Dr. Bošnjak je s Omerom, koji nosi našu zajedničku naprtnjaču s hranom, zaostao botanizirajući. Sa sedla spuštamo se u još pustiji i suroviji Međeđi dol. A onda uspevši se na vrh Planinice Drobnačke otvorim se prekrasan pogled na oba najviša durmitorska vrha, na Bobotov kuk i Bezimeni vrh. Dolje, duboko ispod nas neopisivo lijepa dolina Škrke s malim i velikim jezerom. Mnogo se fotografira, pa i ja pokušavam dobiti nešto za uspomenu na moj mali fotografski aparat.

Ne možemo se naći s dr. Bošnjakom i Omerovom naprtnjačom i tako ostajemo bez objeda. Oko pet smo kod naših šatora i sada se hranimo salamom i sirom. Pijem pivo doneseno iz Žabljaka. Moram reći da do tada nisam volio piti pivo, bilo mi je nekako gorko. Međutim sada mi ide u tek, pogotovo jer je bolje od one vode što nakapa iz snijega. Iza 6 sati stigao dr. Bošnjak. Nakon obilnog čaja oko devet smo na spavanju.

PETAK, 28. SRPNJA 1933., HAPŠENJE ĐUŠANA JELKIĆA

Ove noći bilo je - izgleda - još hladnije i prema termometru se jutros živa spustila na -1°C. U šatoru je bilo bar donekle toplo. Rano smo ustali. Logor se ruši, a stvari tovare. Nakon zajutarka spuštamo se djelomično istim putem do Crepuljne poljane. Dobra je rasvjeta, pa se Crvena greda nekoliko puta snima uz uobičajeno stajanje i čekanje. Put postaje sve bolji pa smo naskoro kod predivnog Crnog jezera. Ostavljamo ga i seoskom cestom stižemo na naš cilj u Žabljak (1428 m), gdje ćemo se odmoriti i zadržati nekoliko dana.

Žabljak nije pravo selo, a nije još niti gradić. To je niz kuća uz široku ili prašnatu ili blatu seosku cestu. Kuće imadu visoke strme krovove zbog snijega. Na jednom je kraju veća zgrada škole, a na drugom stanuje domaći prota. Na brežuljku crkvica s grobljem. Kroz sve dane što sam

tamo bio, video sam samo jedna drvena kola sa kotačima iz drvenih dasaka.

U Žabljaku ćemo stanovati u novoj velikoj drvenoj kući Marka Karadžića koji je već iz ranijih godina poznat mome društvu. Budemo srdačno dočekani.

Nismo se još niti pravo odmorili kada u blagovaonicu uđu dva žandara s bajonetama na puškama. Traže i kratkim putem uhapse gospodina Dušana Jelkića. Sve na temelju nekakve prijave. Ne znamo ništa točno i iznenađeni smo. Držimo da je po srijedi neka zabuna. Međutim su nas žandari već danima tražili, no mi smo bili u divljini i čim su saznali da smo u Žabljaku došli su po Jelkića. Onako umoran morao je uzeti svoju naprtnjaču i stvari i s lancem vezanim rukama otišli su pješice put Šavnika.

Taj nas je događaj strašno pogodio, a pogotovo dr. Simonovića koji je odmah s pošte poslao dva ekspresna brzoposta: jednoga na bana Zetske banovine, a drugoga na ministra Srškića u Beograd protestirajući protiv Jelkićevog uhićenja. Nažalost, drugo ne možemo ništa učiniti.

I ja brzojavljam kući da smo sretno stigli. Kod objeda, izvrsnog domaćeg pršuta, pečenog krumpira i salate, govori se samo o nemilom Jelkićevom hapšenju, pa se razmatraju razne mogućnosti koje bi mogle biti uzrok.

Josip Poljak

Smjestili smo se po sobama. Sve je jako uredno i čisto. Sada kad nema gospodina Jelkića spavat ću sam u sobi. Imam dobar veliki krevet i već se veselim na pravo spavanje.

Popodne je stiglo devetero članova planinarskog društva »Fruška gora« iz Novog Sada. Poslije večere sjedimo svi zajedno uz pivo i crnu kavu. Razgovori se prodljuju i tako idem prilično pospan tek oko pola noći spavati. Imam otvoren prozor i ugodno je opet ležati svučen u čistoj postelji i pokriti se gunjem.

SUBOTA, 29. SRPNJA 1933., ODMOR U ŽABLJAKU

Nakon dobro odspavane noći osvanuo divan dan. Svi okolni vrhunci obasjani ranim suncem. S prozora, zaokruživši pogledom, vidim od lijeva na desno Savin kuk, pa Šljeme, Međed, Minin Bogaz, Bobotov kuk i Bezimeni vrh, Račvan, Olu gredu, Planinicu Drobničaku i najbližu Crvenu gredu. Prijepodne prolazi u ljenčarenju. Prvo prošećem Žabljakom, a onda ležim u krevetu i zaspim tako da me je Omer došao probuditi za objed. Za to vrijeme postavlja je dr. Simonović, uz pomoć dr. Poljaka, u blagovaonici svoje velike fotografije povećanja na 30 do 40 centimetara, koje je donio na poklon Karadžićima.

Fino se hranimo, pa objedujemo pečenu jajnetinu, krumpir, rižu, salatu, a imamo i kolač biskvit. Poslije objeda idem s Novosađanima do oko tri kilometra dalekog prekrasnog ledenjačkog Crnog jezera (1422 m) okruženog gustom crnogoričnom šumom. Kupamo se i uživamo u ugodnoj vodi i vidicima, pogotovo na gorostasni vrh nad nama, na Međed (2285 m), pa nam vrijeme prolazi i prebrzo.

Malo iza večere donese neki seljak dijete koje si je padom razderalo kapak desnog oka. Dr. Simonović ga poveže. Uopće, svugdje gdje smo stigli pročulo se za čas da je s nama liječnik, pa dolaze seljaci sa svim mogućim boljeticama, a dr. Simonović ne samo da ih liječi i savjetuje nego je poklonio i razdijelio silu raznih lijekova, no vrlo rijetko uz neku hvalu.

Žabljak 1933. godine

foto: Eugen Kumičić

NEDJELJA, 30. SRPNJA 1933., ŠETNJE I UŽIVANJA

Danas je nedjelja i treći dan što smo u Žabljaku. Vrijeme će biti lijepo te mi krećemo nakon dobrog zajutarka (bijela kava i medenjaci) s dva konja na današnji posjet Crvenoj gredi (2100 m). Po našem običaju, uspinjemo se polako i naskoro smo u selu Bosači. Producujemo i vrlo brzo smo kod malog jezera Oka ili, kako ga neki zovu, Malo jezero. Zbilja je malo i leži slikovito pod Crvenom gredom, koja je dobila ime od crvenkastog kamena.

Doktori Simonović i Poljak fotografiraju, dr. Bošnjak sa Omerom skuplja u jezeru razne alge za nekog profesora u Zagrebu. Ja nemam nikakva posla i kupam se u jezeru. Voda je skoro mlaka, nasuprot onoj u Drini. Na povratku stojimo dosta dugo kraj Jablan-bare, jer se i tu snima i botanizira. Dalje uz Barno jezero čitavo okruženo crnogoricom, i tako sve polako do naše kuće u Žabljak na kasni objed. Onda se još fotografira kuća i čitava obitelj Marka Karadžića.

Sparno je i vruće. Sprema se oluja koja se onda po noći razmahala svom žestinom. Uz jaku kišu neprestano treskaju gromovi. Namjestio sam

svoj aparat na prozoru i otvorio blendu pa se munja sama fotografirala. Dok kiša jako udara po krovu moje sobe, onako umoran od čitavog dana izvrsno spavam.

PONEDJELJKAK, 31. SRPNJA 1933., KUĆNI POSLOVI

Kiša ne prestaje. Pada, čas jače čas slabije, i sve je zastroto sivom maglom. Ne može se nikamo iz kuće. Dr. Bošnjak slaže herbare, dr. Poljak urisuje u kartu vrste kamenja s prevaljenog puta. Ja si krpam čarape i napuknuti šav na hlačama. Jedemo pečenu janjetinu, dvije vrste salate i dobro biskvit s pekmezom - patišpanju (*pane di spania*), kako ga tu nazivaju. Popodne ležim čitajući neke stare novine i ustajem tek za večeru. Vani se digao jak vjetar. Možda će rastjerati oblake.

UTORAK, 1. KOLOVOZA 1933., ROĐENDAN DR. SIMONOVIĆA

Jutros se počelo vedriti i još prije devet sati krećemo prema jugozapadu pa smo, za po prilici dva sata lagana hoda uzbrdo i nizbrdo po smrekovoј šumi, kod Usovina pod Međedom. Dok se

moje društvo odmara, popnem se preko jednog točila da izmjerim širinu jednog snježišta. Poskliznem se i odskližem kojih desetak metara.

Nakon uobičajenog botaniziranja i fotografiranja vraćamo se djelomično istim putem, no onda skrećemo prema Mioć-poljani. Prolazimo lijepom bukovom šumom Motičkog Gaja, pa još kroz seoce Razvršje, i opet smo »kod kuće«. Seoski postolar nabije mi na potplate cipela nekoliko izgubljenih brukvica.

Predvečer sjedimo s protom Bogdanom Cerovićem, pravim unukom onoga Novice Cerovića koji je 1840. ubio Smail-agu Čengića. Današnja večera je osobito svečana. Slavi se sedamdeset i peti rođendan dr. Simonovića. Nakon bečkih odrezaka, sarne i bažulove juhe dobio je svečar tortu i vino od Karadžićevih. Sjedimo dosta dugo tako da idem kasno spavati. Ne spavam dobro, jer sam valjda previše jeo i pio.

SRIJEDA, 2. KOLOVOZA 1933.,

KARAVANA OPET KREĆE

Naše posljednje jutro na Žabljaku. Dan je vendar, s dalekim vidicima na sve okolne vrhove. Prije odlaska fotografira se čitava obitelj Steve Karadžića, pa to traje po običaju jako dugo.

Nakon zanjutarka i velikih oprاشtanja i grljnja s domaćima kreće naša karavana prema novom cilju: Dobrom dolu.

Preko dva sata prolazimo cvjetnim livadama visoravni Jezera, kroz poznati Motički Gaj kraj sela Virak i Javorje do Pašine vode. Tu se zadržimo u »kulici« Radula Krstajića. Budemo povoreni rakijom. Nažalost, ne možemo dugo ostati, jer je pred nama još dosta puta, a vrijeme prolazi. Ne znam kako sam nespretno udario rukom i razbio staklo na uri. Sada ću morati zapitkivati koliko je sati, kako bih u bilješkama mogao naznačiti koliko smo vremena trebali za koji dio puta.

Daljnji put nas vodi kroz dugu Pošćensku dolinu. Prilično je dobar i postupno se uspinje. Usput vidimo Pošćensko jezero (1487 m), posve zaraslo barskim biljem. S lijeve strane uzdiže se planina Ranisava. Kraj se promijenio. Napustili smo one divine livade i sada smo u kamenom kršu

i među točilima. Pod Ranisavom su dva jezera: Modro i Srablje. Vidimo ih ispod sebe s puta koji je sve slabiji, no zato je uspon veći. Rijetko tko prolazi ovuda. Oko nas velike visoke stjenovite gromade prozvane po svojim oblicima ili bojama. Tako npr. Obla greda (1748 m) ili Uvita greda (2199 m) ili pak Žuta greda (2118 m). Ispod Uvite grede je najviše jezero ove doline, Valovito jezero, usred samih kamenih blokova. Uspevši se na sedlo spuštamo se i napokon stižemo u Dobri Do, visoravan na oko 1500 metara nadmorske visine. Nekoliko katuna. Smjestili smo se u prazni katun Branka Krstajića, jer ćemo tu ostati par dana. Stvari su raspremljene i složene. U blizini ima klekovine pa narežem nešto granja za oskudni ležaj u katunu. Dr. Simonović se koristi još dovoljnom rasvjetom i snima neobično duboke škrape u kamenju. Dr. Poljak sprema večeru: paradajzovu juhu i gulaš iz konzerve s krumpirom. Nakon večere, koja je svima išla u tek, dolaze neki seljaci na razgovor, no ja sam tako umoran i pospan da ih više ne čujem.

ČETVRTAK, 3. KOLOVOZA 1933., NAĐEN JE RUNOLIST

Slabo sam spavao. Bilo je tvrdo i hladno. Rano sam se probudio i ostao dugo zamotan ležati. Vani je sve u magli, ali ima izgleda da će se razvedriti. Dr. Simonović i dr. Poljak odoše s oba konja pod Ranisavu fotografirati. Dr. Bošnjak je s Omerom na Lojaniku, a ja sam ostao kao čuvan u logoru.

Švrljam oko katuna i progovorim par riječi s ono nekoliko seljaka, a onda se odmaram i dosajuem. Prošećem okolicom, a za objed si skuham četiri jaja.

Prilično kasno popodne opet smo svi skupa. Na Lojaniku (2091 m) nađen je runolist. To je prvi pronađeni runolist u durmitorskem sklopu, pa su svi veseli zbog tog botaničkog otkrića. Dobim tri cvjetića za moju izletnu knjigu.

Nakon večere, jaja sa špekom i nekog izvrsnog planinskog čaja, idemo spavati. Noćas spavam na slami s dr. Poljakom, pa je ugodno i toplo. Smeta me jedino dim s ognjišta u katunu, pa se moram pokriti preko glave.

PETAK, 4. KOLOVOZA 1933.,

OBIČAN DAN

Dobro sam se naspavao. Popivši litru mlijeka i četvrt litre crne kave, tako sam sit da se ne mogu maknuti. Jučer sam se osjećao kao malo prehladen, ali sada je sve dobro. Dan je prohладan, maglen, a vjetar, koji je već po noći počeo, puše sve jače pa će valjda tu maglu rastjerati. Prije podne smo svi kod katuna, jedino je Omer otisao na Žutu gredu donijeti biljke. Objedujemo makarone s hašem iz konzerve.

Nadolaze neki tamni oblaci, koji se razidoše, i nije bilo očekivane kiše. Šećem obronkom Ljanika u nadi da će naći koji runolist. Nema ih. U međuvremenu se vratio Omer, koji je i na Žutoj gredi video nekoliko runolista. Naš stalni kuhan dr. Poljak priređuje izvrsna jela od onoga što imamo sa sobom. Danas ćemo večerati suho meso sa zeljem. Spavam dobro, jer sam se već nekako priučio na dim, a pokriven sam preko glave.

SUBOTA, 5. KOLOVOZA 1933.

ISPUNJENA ŽELJA

Današnji dan, subota 5. kolovoza, ostat će mi uvjek u posebno dragoj uspomeni. Jutarnja se magla brzo raspršila, pa će po svim znacima biti lijep dan. Da udovolje mojoj velikoj želji, ići ću s Omerom na Bobotov kuk, na kome su već svi iz moga društva bili. Malo prije devet sati krenemo nas dvojica. Omer nosi naprtnjaču s nešto odjeće i hrane, dok ja samo čuturu i fotografski aparat. Početno napredujemo brzo i uspevši se preko jedne od mnogih kamenih barijera ulazimo u pusti stjenoviti Urdeni dô. Nakon kraćeg odmora uspinjemo se sve dalje preko ponovne barijere u Mlijecni dô. Neobično lijepi vidici na Vjetrena brda, a posebno na geološki zanimljive Šarene pasove. Nema nikakvoga puta nego birajući što prikladniji teren hodamo između kamenih blokova. Na omanjem proplanku među stijenama je Zeleni vir (2028 m) sa sićušnom lokvicom, jedini izvor na tom putu. Uzevši vode objedujemo na livadici punoj najrazličitijeg planinskog cvijeća. Na daljem usponu, koji je sve strmiji i teži, ostavljam pod jednim većim kamenom cipele i navlačim bosanske priglavke podšivene kožom.

Eugen Kumičić na Bobotovom kuku

Sve si češće moramo pomagati i rukama, a kada je upravo neugodno pogledati u veliku dubinu. Idemo visoko nad dolinom Škrke koju, nažalost, ne možemo vidjeti jer su se ispod nas počeli skupljati oblaci. Za tri i pol sata, uz odmore i penjanja koja su mjestimično bila opasna, sretno smo na najvišem vrhu Durmitora, na Bobotovom kuku, 2525 metara nad morem. Radosan sam zbog tog uspona. Još nikada do sada nisam bio tako visoko.

Tu na vrhu nema magle, ali ispod nas je sve zavučeno i samo časovito vidimo katune i dio Lo-

janika. Fotografiramo se izmjenično. Pojedemo ostatak hrane. Na nekoj gredi, vjerojatno komadu nekadanje triangulacijske točke, ostavim u lime-noj tubi »Anacot-pastila« ceduljicu. Napisao sam: »5. VIII. 1933., Eugen Kumičić, Zagreb, Omer Čampara, Tjentište. Išli iz Dobrog dola u $\frac{3}{4}$ 9 i došli u $\frac{3}{4}$ 1. Molimo da se to ostavi! Bitte zurücklassen!«. Njemačku sam opasku napisao, jer je u to doba dolazilo na Durmitor više stranaca nego domaćih.

Odmorivši se dobro vraćamo se oko pola tri. Moram još više paziti i oprezno se stopu po stopu sruštati. Teže je nego kod uspona. Dobro mi dolaze prilavci i ne znam bih li uopće u cipelama stigao do vrha. Jednako tako ne znam bih li u ovom kamenom bespuću našao svoje skrivene cipele da Omer nije točno zapamtio gdje su ostale. Onda ide sve brže i bolje, tako da smo oko šest sati opet u našem logoru u Dobrom Dolu. Ostalo društvo bilo je čitavog dana na Boljskim gredama i vratio se iza nas. Poslije večere pomažem dr. Simonoviću da izmijeni fotografiske ploče u kasetama. Sve se to radi pod gunjevima kako i ono malo noćnog svjetla ne bi osvijetlilo skupocjene staklene ploče. Ispripovijedavši opširno o našem pohodu na Bobotov kuk, pun sam predivnih dojmova i u mislima na uspon naskoro zaspao.

NEDJELJA, 6. KOLOVOZA 1933.,

POSJET IZ ZAGRABA

Dobro da sam jučer bio na Bobotovom kuku. Danas pada kiša. Stevo je oko 4 ujutro odjahaо konjem na Žabljak po hranu i pivo.

Čitavo smo prije podne u katunu. Dr. Bošnjak slaže biline. Ima ih na stotine i sve treba stalno preslagavati. Objedujemo graškovu juhu, makarone s preljevom i neke kolačiće. Kiša je prestala, a vjetar rastjerao i zadnje oblake. Nas-talo je baš lijepo popodne.

Imamo iznenadan posjet. Došao je profesor dr. Ivo Horvat s dvojicom studenata iz Zagreba. I oni botaniziraju. Puno pripovijedamo, a za uspomenu se i fotografiramo. Predvečer ih posjetimo u nedalekom katunu. Večeramo jaja sa špekom.

PONEDJELJAK, 7. KOLOVZA 1933. POČINJE POVRATAK

Slabo sam spavao. Nešto me noćas grizlo. Ne znam jesu li to buhe. Ustali smo rano, jer ćemo danas krenuti u smjeru »kući«. Nakon laganog zajutarka spremaju se stvari i već oko sedam sati smo spremni za pokret.

Naša karavana kreće u svom uobičajenom poretku. Ne znam kako bih zapravo nazvao gdje hodam: nije cesta niti kolski put nego više ili manje izgažena staza za konje, jednom šira, drugi put uža, kako to teren zahtijeva. Uspinjemo se pobočjem Lojanika i Štita (2236 m) da se preko prijevoja Prijespe spustimo na velike livade Todorovog dola. Tu ćemo se i odmoriti. Čitavu sjevernu stranu doline zatvara izbrazdana kamena gromada Prutaša (2393 m). Popnem se s dr. Poljakom preko nekih polica i dosta teško preko jednog točila. Prilično smo visoko, no nemamo vremena za vrh. Fotografiram upravo okomite brazde Prutaša po kojima je i dobio ime. Nevjerojatno je što sve mogu učiniti prirodne sile. Karavana još uvijek stoji i čeka se dobra rasvjeta za veliko fotografiranje. Tek nakon nekoliko sati možemo dalje i nastavljamo put mimo planina Grude (2302 m) i Krcmanu (2056 m). Po upravo užasno lošoj stazi prolazimo Pirni dô s malom kapelicom. Ni dalje nije ništa bolje. Dugačak i neugodan kameni spust, sve po jakom suncu. Konji idu oprezno i polako. Jedino što bar donekle uljepšava put jesu daleki vidici na Bioč i Maglić. Svima je već polako dosta hodanja i htjeli bismo se kod sela Krstaca, gdje je most preko Pive zaustaviti i noćiti. Privuče nas zgodna livadica uz samu rijeku, no baš nekoliko sati prije našeg dolaska izvukloše tu seljaci iz rijeke neku djevojku koja se utopila. Djeluje loše na nas i produžujemo uz rječicu Vrbnicu. Kod nekog izvora stanemo i objedujemo hladna tvrdo kuhanja, malo sira i pekmez.

Već je kasno popodne. Trebali bismo naći taborište. I onda kada smo našli lijepo mjestance čujemo da tu stanuju uvijek cigani. Sada ih dođeš nema, ali mi nastavljamo da se konačno kod sela Plužina (1349 m) utaborimo na nekoj livadi. Podižu se dva šatora. U mome je po običaju skla-

Škrape

foto: Radivoj Simonović

dište. Dr. Poljak skuha odličnu večeru: gulaš iz konzerve s krumpirom te još veliku količinu čaja. Usprkos hladnoći spavam dobro.

PONEDJELJAK, 8. KOLOVOZA 1933., PREDZADNJI DAN

Još prije 4 sata smo na nogama, a nakon bijele kave već u pet krećemo. Za dobra dva sata uspona stižemo u seoce Stabnu. Kratko se odmaramo dok dr. Simonović fotografira s »malim« aparatom. Daljnji put je sve strmiji i sve lošiji. Skoro sama vododerina. Trebamo preko sat i pol da se mukotrpoно uzveremo, ali zato smo sada na prostranim livadama Ravna. Ima desetak katuna. U jednom kupim za dva dinara hladno mljekko koje me jako osvježi. Stanemo kod nekog izvora i na brzinu pojedemo nešto hladno kao za objed. Odmorivši se spuštamo se još dva sata po lošoj kamenoj izrovanoj cesti do mjesta Avtovca (1100 m).

U Avtovcu svršava naše pješačenje. Zadovoljni, nakon napornog dana, smjestili smo se kod Mitra Mikića u njegovoj gostionici »Lovčen«. Imam svoju sobu i pravi krevet kojem se veselim.

Naši pratioci Stevo i Mile budu isplaćeni. Ne znam koliko su dobili, jer moj udio za konja plaća

dr. Simonović. Kratko se s njima opraćamo, jer se žure kući. Opraćamo se i s Omerom koji dobi na poklon razne stvari. Odlazi sa suzama u očima. Brzojavljam kući da smo na kraju puta i da je sve u redu. Ležim i odmaram se do večere. Uz vino i soda vodu slavimo svršetak uspjelog puta i nakon treće politre na spavanje.

UTORAK, 9. KOLOVOZA 1933., RASTANAK

Ne trebam ni reći da sam izvrsno spavao. Platio 15 dinara za sobu. Nakon doručka vozimo se u pol devet autobusom, pa smo za desetak minuta u Gackom. Ne znam iz kojeg razloga čekamo gazdu autobusa Govedaricu skoro dva sata, a onda smo za 50 kilometara u Nevesinju. Preko Veleža po jakom suncu stižemo skuhani u autobusiću u Mostar.

Tu je rastanak. Doktori Simonović i Poljak ostaju ovdje, a kako dr. Bošnjaku i meni ide skoro autobus za Sarajevo, to je oproštaj srdačan no kratak. Zahvalio sam što su me uzeli sa sobom i što sam imao sreću biti s njima skoro tri tjedna po prekrasnim krajevima. Do Sarajeva preuzeće nas autobus poduzeća »Drina«. Ispratim dr. Bošnjaka na kolodvor, jer putuje u Zagreb. Ja sam predvečer opet kod djeda.

KAKO JE ZLATNI JUBILEJ OBILJEŽEN U NEPALU

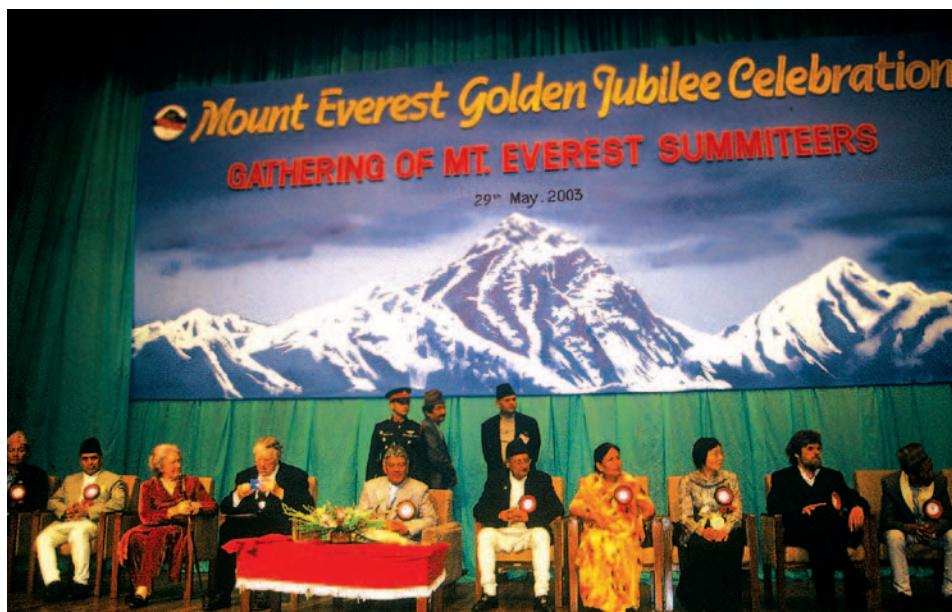
PROSLAVA 50. OBLJETNICE PRVOG USPONA NA EVEREST

DARKO BERLJAK, Zagreb

Krajem svibnja u glavnom nepalskom gradu Kathmanduu okupilo se mnoštvo tzv. »summiteera«, točnije njih dvjestotinjak od preko 1300 ljudi koji su se dosad popeli na najviši vrh svijeta Mount Everest. Razlog njihovom dolasku i ostalih gostiju bila je proslava Zlatnog jubileja - 50. godišnjice uspona prvih ljudi u povijesti na 8850 metara visok vrh Mount Everesta što je 29. svibnja 1953. godine uspjelo Novozelandaninu Edmundu Hillaryu i Šerpi Tenzingu Norgayu.

Organizator tog okupljanja bio je Nepalski planinarski savez (NMA), međutim sama prosla-

va imala je još niz raznovrsnih sadržaja koji nisu imali previše veze s Mount Everestom, a održavala su se posljednjih godinu dana u Nepalu, od natjecanja u slobodnom penjanju, maratona, raftinga, paraglidinga do brdskog biciklizma. Neposredno prije proslave u Kathmanduu »summiterima« i pratiteljima koje oni izaberu, NMA je ponudio uspone na još neispenjane šesttušćenjake Machermo, Pharilapcha i Kyazo Ri u blizini Everesta, međutim nekolicini koji su se na to odlučili s pratiteljima koje su mogli izabrati, rok za uspon na Machermo bio je prekratak, a na ostala dva

Svečanost u Birendra Centru, gdje je Sir Edmundu Hilarryu kao prvom strancu dodijeljeno nepalsko državljanstvo

Prije mimohoda gradom Sir Edmund Hillary prima darove od gradonačelnika Kathamndua

vrha na koje su se popeli izostao je užitak prvenstvenog uspona, jer su to prije njih učinili Šerpe dok su put opremali fiksnim užetima.

Međutim, nastavak programa bio je vrlo bogat sadržajima i počeo je 26. svibnja kulturno-umjetničkim zbivanjima na Durbaru, glavnom trgu u Kathmanduu. Sljedeći dan, organiziran je veliko mimohod nazočnih »summmitera« ulica-ma toga grada, na čelu sa Sir Edmundom Hillaryem, Jamlingom i Tashijem - sinom i unukom preminulog Tenzinga Norgaya, Junko Tebei, prvom ženom koja se popela na Everest, te Reinholdom Messnerom, prvom čovjeku kojem je to uspjelo bez uporabe umjetnog kisika. Iste večeri, gosti su se zabavljali na domjenku u poznatom baru »Rom Duddle«.

Drugo jutro otišlo se u četrdesetak kilometara udaljen Kakani kako bi oni koji su se popeli na Everest, a i ostali koji su se tu zatekli, u

tom memorijalnom centru posadili svoje drvo od oko 500 mladica koliko ih je bilo ponuđeno pokraj iskopanih rupa. Te je večeri britanski veleposlanik organizirao primanje u vrtu svog veleposlanstva, a prije toga otvorena je izložba fotografija Sir Edmunda Hillaryja iz vremena njegovog uspona na Everest.

U svečanoj loži Jamling (desno) sin i Tashi (lijevo) unuk Tensinga Norgaya s Pemba Doma, jedina Šerpani koja se popela na Everest iz Tibeta i Nepala

Sadnja mladica u Kakaniju

Posljednjeg, udarnog dana proslave - 29. svibnja, točno na dan povijesnog uspona, prvo su nepalski princ Bikram Shah Dev i još nekolicina ministara zajedno sa svim sudionicima sudjelovali na simpoziju »Planinarstvo i njegov razvitak« u prestižnom »Yak&Yeti« hotelu, a popodne je u velikoj dvorani kompleksa Birendra, predsjednik nepalske Vlade Lokendra Bahadur nazočnim »summiterima« uručio posebne medalje. To je bio i njegov posljednji posao kao premijera, jer je još istu noć dao neopozivu ostavku (razlog nije bio Everest, već unutrašnja politika). U nastavku toga povijesnog dana održana je u obližnjem vrtu gala večera, a prije nje je nepalski kralj Gyanen-

dra obišao uzvanike i s ponekim od njih se rukovao.

Kao jedini penjač iz Hrvatske koji se popeo na vrh Mount Everesta na tom skupu sudjelova je Stipe Božić, a s njim su bili pratitelji Vladimir Mesarić i Joško Božić, a sa strane NMA na proslavlju je pozvan i pisac ovih redaka.

Koji je sažetak tih događanja u Kathmanduu? Za planinare to je bio vrlo značajan jubilej, jer prvi uspon na najviši vrh ovog planeta važan je datum ne samo za nas, već i za ljudsku povijest. Toga

One su obilježile Mt. Everest: Junko Tabei iz Japana koja se popela prva (1975.) i Marija Štremfelj iz Slovenije, prva kojoj je to uspjelo zajedno sa suprugom

Reinhold Messner, prvi koji se popeo 1978. na Mt. Everest bez umjetnog kisika

Apa Sherpa, rekorder s 13 uspona na vrh Everesta

dana, 29. svibnja ove godine bili su Kathmandu, Nepal, Everest i penjači na njegov vrh udarna vijest u svim svjetskim medijima. No, osim toga, bilo je i stvari s kojima se teško složiti - Mount Everest sa svojim današnjim i na proslavi često spominjanim »rekorderima« (najbrži, najmlađi, najstariji, usponi invalida, slijepih osoba, braće i sestara i sl. - nedostaju još samo najdeblji, najzgodniji, najbedastiji...) otišao je u jednu, neshvatljivu krajnost. Prave zvijezde skupa u Nepalu bili su Hillary, Tabei, Messner, Tensingov sin i unuk, ali mnogi koji su itekako značajni za njegovu povijest nisu ni došli u Kathmandu. Bilo je i »summittera« koji su se trudili da svima obznane kako su oni nešto posebno na toj proslavi, te da još jednom, ako ne svjetsku ono bar svoju domaću javnost podsjetite na svoje nekadašnje uspone na tu planinu. To je za neke od njih bilo potrebno i razumljivo, jer su se ovog svibnja u Kathmanduu u istom košu našli oni koji su se po izuzetno teškim smjerovima popeli na vrh Everesta, a koje nitko ne ponavlja, i oni koji su, masno plativši (i do 60.000 USD),

Nepalski kralj Gyanendra obilazi uzvanike prije gala večere

uz pomoć mnogih boca s kisikom doteturali na vrh po najmanje teškom južnom grebenu.

No, zajedničko je i jednima i drugima tih dana u Kathmanduu bilo da se uopće nisu ili su se vrlo rijetko sjetili i spominjali one bez kojih bi im to teško uspjelo - ostale penjače sa svojih ekspedicija koji su im u momčadskom i nesebičnom poslu na padinama Mount Everesta omogućili da postanu »summiteri«.

Slovenci i Hrvati uzajamno su sudjelovali i vodili nekoliko ekspedicija na Everest, pa su to ovjekovječili i ovom fotografijom. Sjede: Viktor Grošelj i Stipe Božić, stoje: Rafko Vodišek, Tone Škarja, Marija i Andrej Štremfeli, Pavle Kozjak, Darko Berljak i Franci Ekar (predsjednik PZS)

DUBROVAČKO PODRUČJE

KROZ KONAVLE OKOM PLANINARA

JASNA ŽAGAR, Sesvete

U stvari, ne znam gdje je i kada započeo moj planinarski izlet kroz Konavle. Na jednom tako majušnom prostoru sjedinjeno je toliko čarolija i igara jedinstvene prirode, da je gotovo nemoguće pronaći granicu kojom su ljudi odijelili Župu dubrovačku od Konavala. Kulturna i povijesna priča prirodnih ljepota čita se u neprekinutom slijedu od povijesne jezgre grada Dubrovnika do pitome ljepote procvalog Cavtata, kojima sam ovom šetnjom bila svjedokom. Ne znam postoji li priča o Dubrovniku koja već nije ispričana, a i o Cavtatu su već sve slike naslikane. Zato mir potraži u Srebrenom, mjestašcu koje su turistički vodići opisivali kao živopisnu oazu dubrovačke rivijere.

Beskonačno plavetnilo neba i mora i opojni miris pinija mamilu su me na šetnju. Ljuljuškanje mora podno strmog brdovitog lanca s pogledom što puca na otočice Mrkan i Bobaru te neopisivo zeleno šetalische, vukli su me sve dalje i dalje. Pored razrušenih kuća i spaljenih hotela u kojima je danas živ još samo bagrem, osjetih neopisivu žalost gledajući ljudi koji svoju bol nisu izrazili ni jednom riječju. Ali, pritajeno tiha skrivena im je u očima i srcu.

I tako s noge na nogu sve do Mlina. Svako malo zažuborio bi poneki potok iz obližnjeg izvora, kojima ovaj kraj obiluje. Nekada su okretali mlinove, pa je po njima naselje i dobilo ime. U rječici kraj kapelice sv. Roka plove patke, nezainteresirane za udivljene prolaznike i radoznalce poput mene. Odmah posumnjah da patke nisu slučajno odabrale Skoračicu za svoje utočište.

Oprezno zavirivah od kamena do kamena, od mostića do mostića, od slapića do slapića, a svakim korakom moje udivljenje postajalo bi sve veće. I tako do prelijepih kamenih stuba preko

kojih se obrušavahu kristalno bistre vode Skoračice. Čudom se čudih, jer u mome poimanju svijeta tako čudesna igra vode, stijena i bilja tek poneki metar od mora nije bila znana.

Ne mogah se odijeliti od ove čarolije, iako su me Konavle mamile i zvalе. Krajolik okružen brdima što graniče s Bosnom i Hercegovinom na sjeveru i visokim Konavoskim stijenama, uvalama i poluotocima Cavtata, Molunata i Prevlake s morske strane. Plodan poljoprivredni kraj, nekada oaza blagostanja i napretka, danas je tih i pust. Tek poneka obitelj životari u kućama autohtone kamene arhitekture njegujući izvornu hrvatsku umjetničku rukotvoru baštini. Ljudi su se raselili po svijetu tražeći bolji život, ali ih vječna čežnja i sjeta vuku rodnome kraju. Škole bez učenika i učitelja djeluju sablasno pusto i tiho. S vremenem na vrijeme poneki zrakoplov naruši tisnu slijecući u obližnju zračnu luku u Čilipima.

Za uspon na Snježnicu odabrah sigurnu varijantu uspona - iz Pridvorja. Kažu mi da je kraj

Kuna Konavoska

foto: Jasna Žagar

ponad sela Mihanića miniran i da treba dobro paziti na markaciju. Markirani put je siguran, ali ja više volim nesigurno zaviriti u svaki kutak, prevrnuti svaki kamen i utvrditi zašto je šušnula suha grana i sve to još ovjekovječiti svojim vjernim fotoaparatom, koji je moje najopasnije oružje u planini.

Cvijeće svih boja, pinije i strelasti čempresi raskošno su uokvirivali cestu kojom se u zavojima uspinjah ka Kuni Konavoskoj. Vjeverica okretno skakuće s grane na granu, a ogromni »blaor«, kako ga nazivaju mještani Pridvorja, spretno se zavuče pod kamen. Konavosko polje, zeleno i žuto, u snažnom je kontrastu bijelim stijenama. Kvalitetna vina i slasne suhe smokve odlika su ovoga kraja.

I dok tako razmišljah o svemu viđenome, izmisli me prenuše zvončići obješeni o vratove dviju krava i dviju koza. Starica, lica preplanula od sunca i vjetra, a tijela prekaljena surovim planinskim životom, štapom i glasom ih je tjerala na posluh, dok je dobrodušni psić sve to doživljavao kao uobičajenu, ni po čemu posebnu šetnju. Koze, svojeglave kakve već koze jesu, baš nisu htjele na pašu tamo, kamo ih je starica tjerala.

Nazvah joj dobar dan, a ona me upita jesam li umorna. Veli da do sela nije još daleko, iako će se umornome putniku činiti da jest. Upitah je za kapelicu, a ona me uputi da su dvije: jedna u selu, a jedna na brijegu.

- Ona, svetog Ilijel! - rekoh.

- A joj! - uhvati se starica za glavu - Do nje ćeš se nahodati. Pa ona ti je gore, na Sniježnici!

Svake godine na Duhovni ponedjeljak kod kapelice se služi sveta misa. Za mještane Konavala to je velik praznik. Kolone hodočasnika polagano se uspinju starom cestom kojom su za prvoga svjetskoga rata austrougarski vojnici vukli topove na vrh. I ja zamolih svetog Iliju Gromovnika da očuva oblake koji su me cijelim putem štitili od sunca, ali da me svakako poštedi kiše od koje se ne bih imala kamo sakriti.

Na ulazu u selo dočekaše me kozlići koji su netom tada ugledali svijet. Nejake nožice nisu im bile čvrst oslonac, ali su zato odmah bili neobično gladni. Čuđah se neopisivoj ljubavi kojom ih je majka koza gledala i čuvala. Zaključih da su baš

sve mame na ovome svijetu iste kada su u pitanju njihova djeca.

U planinarskome domu upoznahu domaćine, otpuhnuh uz ukusan čaj, uštipke i kroštule te pozurih dalje, jer vrh je daleko, a vrijeme nemilosrdno prolazi. Gore, na planini, pojavili su se vuci. Pojeli su neku ragu, koja je usamljena pasla na brdu. Moje domaćice me žele opremiti štапом, zviždaljkom i žigicama, jer se vuci boje zvuka i vatre, ali, kao što već rekoh, moje jedino oružje je moj vjerni fotoaparat.

Preskahah s kamena na kamen, mjestimično zapinjah za grmiće makije, i onda iznenada, zmija mi presijeće put i odmah pobježe u grm. Iako mi je srce brže zakucalo, skupih hrabrosti i utješih se da su naše otrovnice mediteranac poskok i kontinentalka riđovka, a ovo nije bila ni jedna ni druga. I krenuh dalje, ali sada koračajući opreznije i otvorenijih očiju. Kod dviju lokvi bijah već sa svim mirna, jer je njihova ljepota bila razlogom da krenem dalje. Snimih krajolik i shvatih gdje i kako presjeći dugačku zavojitu austrougarsku cestu.

Jato ptica grabljivica kruži nad Sniježnicom.

S visinom je i vjetar sve jači, a pogled zamučen oblacima i maglom. Ipak nazrijeh Boku Kotorsku i otočić Mamulu, na ulazu u zaljev. Kažu mi da za lijepa vremena pogled seže tamo, sve do Prokletija. Vrh Bjelotina još je miniran, a samo 700 metara dalje opet su »oni«. I zamolih sv. Iliju da me još malo čuva.

Još jednom se okrijeph u domu. Neopisiva je ljubaznost mojih domaćica. Puno ljubavi i rada uložili su u ovaj dom.

U predvečerje vratih se svojoj Skoračici. Zagledana u slapove gotovo da i nisam mislila ni o čemu. Možda samo o bagremu koji se nadvio nad rijeku, o smokvi čiji su plodovi zarobljeni među stijenjem plutali po vodi ili o naranči, koja se bogata krupnim plodovima ogledala u prozirnom vodenom ogledalu. Prenuše me samo zvana obližnje crkve svetog Ilara koja su se jedva primjetno nazirala kroz šum vode. A kada su se zvana oglasila drugi put, shvatih da je vrijeme za počinak. Tonoča sunčeva kugla cijeli je kraj obasjala crvenom svjetlošću, a onda je cijela čarolija prirode nestala u mraku. Do neke nove šetnje kroz konavoski kraj.

PLANINARSKI KROZ ROŽANSKE KUKOVE

ALPSKA IZNENAĐENJA NA SJEVERNOM VELEBITU

ZDRAVKA ČULIG, Samobor

- Pa zar opet na Zavižan? - pitam Heća iako znam da je njegova minimalna doza tri puta godišnje vidjeti Antu Vukušića i planinarski dom »Zavižan«.

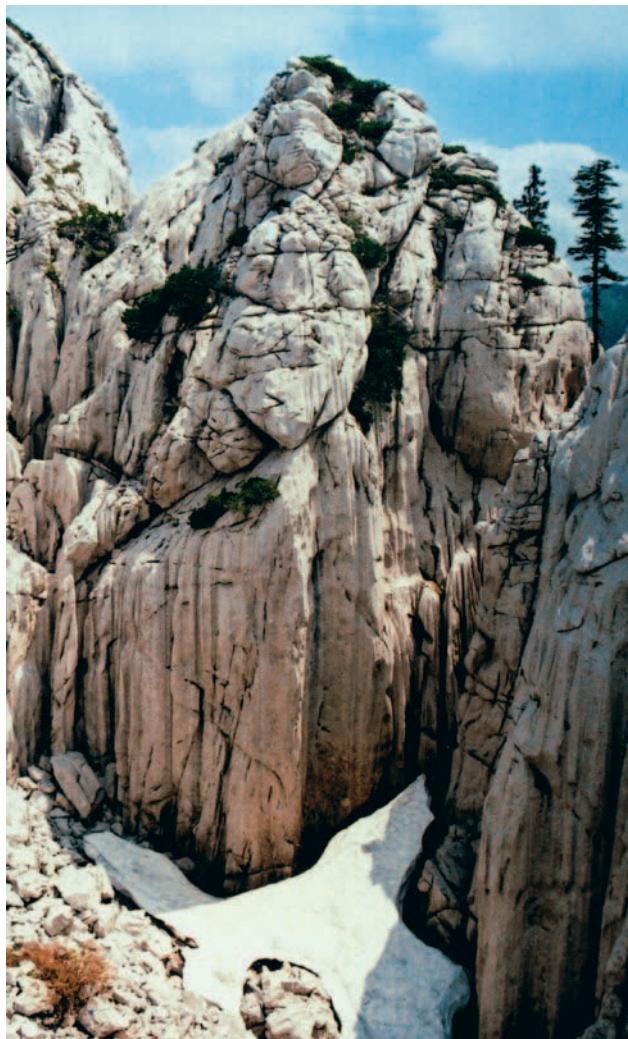
Sastanak je, kao i obično, u petak navečer na Oltarima. Čekati ostatak društva pod velikim nebom punim zvijezda u potpunoj tišini i s pogledom na svjetla na obali poseban je doživljaj. Koji put čak i s nešto straha, jer se na putu iz Svetog Jurja do početka makadamske ceste za Zavižan susreću samo lisice s velikim repom koji osvjetljavaju svjetla automobila.

Ovaj put smo jako umorni, pa odlazimo autom do doma. Pozdrav i prepričavanje zadnjih izleta, pa spavanje u četvorci.

Sutradan ustajemo rano, ali krećemo tek oko devet, uz nebo zakriveno oblacima i slabe vidike. Idemo obići Rossijev, Novotnijev i Vratarski kuk, koji se rjeđe obilaze. Nitko od nas tamo još nije bio.

Premužićevu stazu do Rossijeve kolibe znamo već napamet, pazimo samo da ne slikamo ista mesta po tko zna koji put. Ali, do sada nismo uočili pupove češera na borovima koji privlače pozornost prekrasnom tamno crvenom bojom, pa se natječemo tko će naći ljepši pup i bolje ga uslikati. Za divno čudo, ovaj put svi imamo u rukama foto-aparate, čak i oni kojima se inače ne da slikati.

Eto nas kod Rossija. Prozračujemo sklonište i pokušavamo odrediti smjer za Plančice, gdje smo se prošle jeseni imali prilike probijali kroz

Snijeg u Rožanskim kukovima

foto: Zdravka Čulig

Velebit - prirodni cvjetni vrt

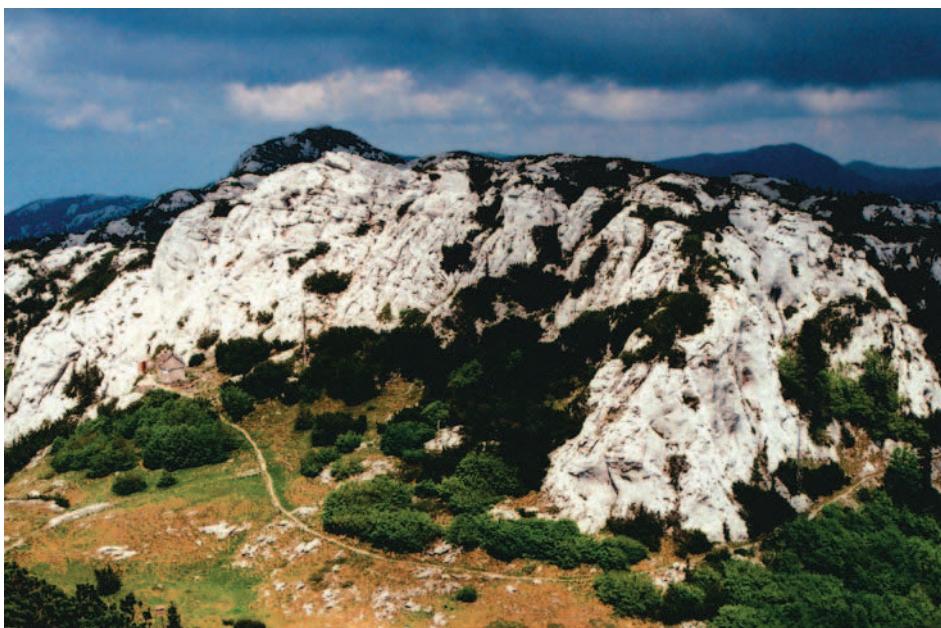
foto: Zdravka Čulig

pravu prašumu kakvu nismo očekivali na sjevernom Velebitu.

Krećemo još malo prema Alanu, do skretanja ulijevo prema Rossijevom kuku i grebenskoj stazi. Treba se malo penjati na sve četiri, ali uspon na vrh nagrađen je krasnim vidikom na Rossijevu sklonište s istoka, kakav još nemamo u albumima.

Put dalje ide grebenom, mjestimično tražeći da se poslužimo laksim alpinističkim vještinama. Pogled seže do Šatorine na jugu i Ličke Plješivice na istoku. Na samim vrhovima, nailazimo na znakove prisustva divokoza, ali i raznog cvijeća, valjda baš zato. Tu nam svima ponostaje filma i sad imamo tri foto-aparata, ali nitko više nema rezervnog filma. Heć nas nemilosrdno ucjenjuje s ono malo preostalih slika u aparatu.

Još jedna mala sajla i počinje spust prema Fabinom dolcu. Mi skrećemo prema Vratarskom sedlu kroz krasne šumarke pa dalje prema Lubenovačkim vratima. Prvo strmo kroz šumu, ali najednom staza zavija lijevo kroz sjeverni usjek koji nas svojim izgledom podsjeća na Alpe. Ogorrne gromade kamena, kao morena ispod ledenjaka, a kad se želiš uhvatiti shvatiš da su kameni bridovi oštari kao nož. A ne može se za markacijom, jer je na više mjesta snijeg i led baš na markiranom dijelu spusta. Potrebna je puna pažnja da se ne poskliznemo ili ne primimo na pogrešnom dijelu kamena.

Pasarićev kuk i Jerković dolac

foto: Zdravka Čulig

U kamenitom beskraju

foto: Zdravka Čulig

Već vidimo Lomsku dulibu, čak i dio šumske ceste na koju se trebamo spustiti. Ali... prerano smo se poveselili. Još treba kroz šumu, zanimljivom, ali zahtjevnom stazom do spoja sa stazom koja desno ide na Lubenovac, a lijevo prema zavižanskom domu. Ubrzo nailazimo i na odvojak za uspon na Premužićevu stazu lakšim putem kroz šumu.

Preostaju nam još samo dva sata cestom. Stižemo u dom još za dana, umorni ali zadovoljni jer se nismo ni nadali tako zahtjevnoj stazi. Nisu nas iznenadili kukovi, već onaj lakši dio nakon njih.

Napokon, obavezno tijesto s umakom i parmezanom, ovaj put uz salaticu od celera i rajčice. Krećemo na spavanje rano kao kokoši. Pitam se zašto.

Sutradan odlučujemo uživati s Antonom u njegovom botaničkom vrtu, pogledima na Veliki Kozjak i na put koji smo prošli. Za uspon odabiremo samo Zavi-

žansku kosu. Tu se sve plavi od encijana, a pod nama Rab i Krk i bonaca na moru, tek po koja brodica remeti površinu mirnu kao staklo. I za-

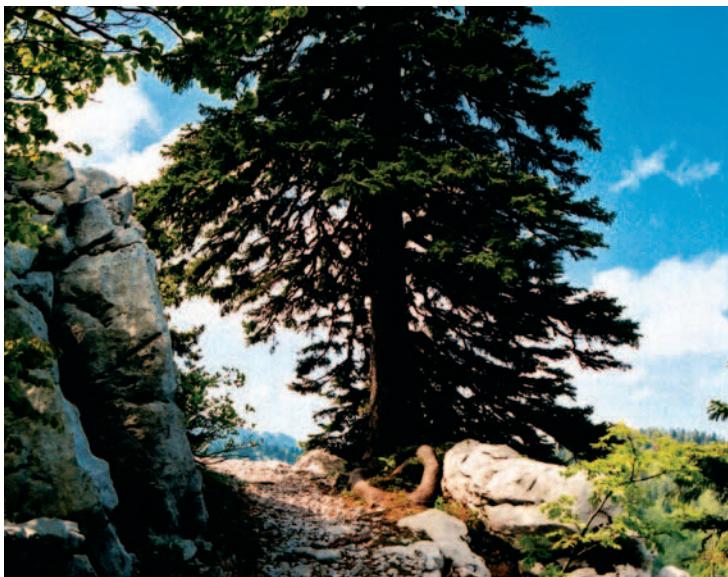
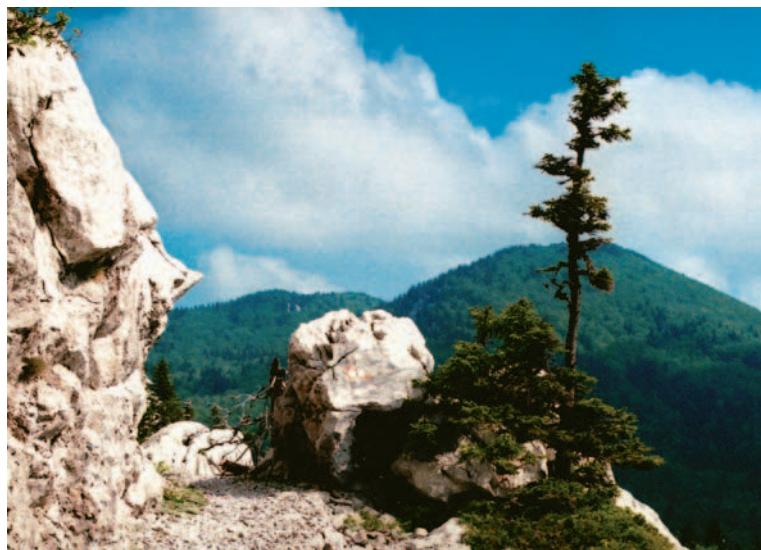
Na Premužićevoj stazi

foto: Zdravka Čulig

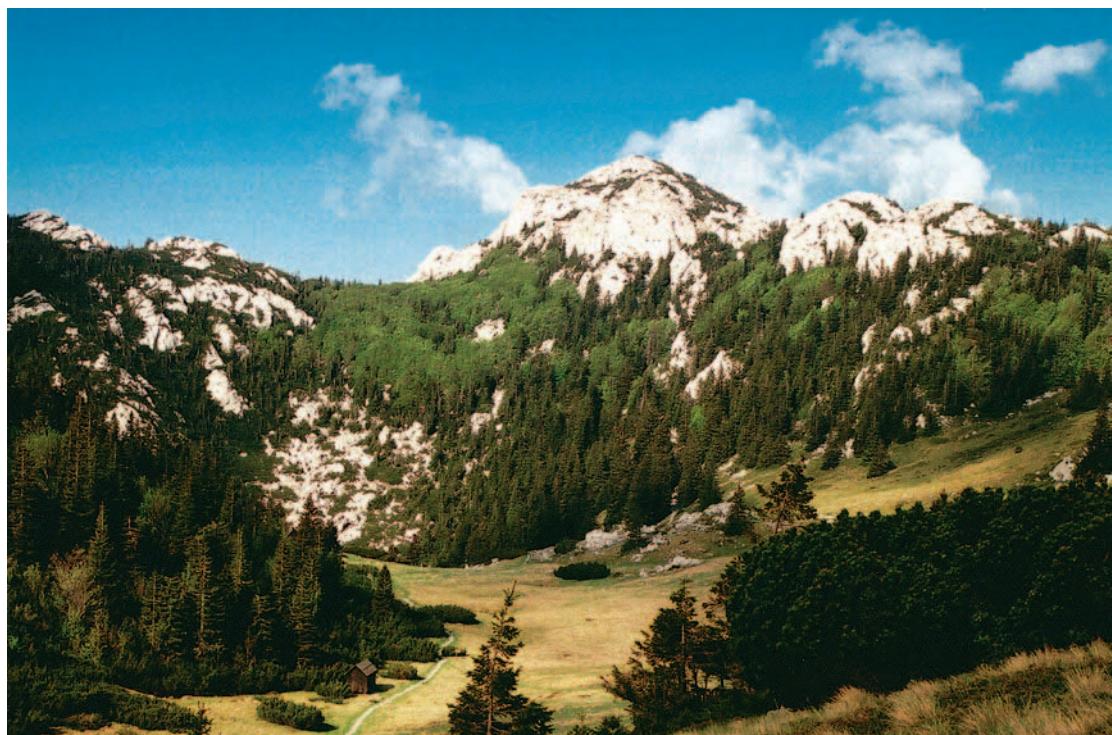

Detalj s Premužićeve staze

foto: Zdravka Čulig

Što ne? Kad već imamo i more i planine kao na dlanu, odlučiti se na kupanje nije nikakvo čudo. Za dva sata smo već u Spasovcu i ispiremo sol solju.

Ali, ne da se pobjeći od tih planinara. Na plaži nas stižu dvojica s kojima smo ujutro pili Antinu rakiju (tj. liječili sve bolesti). U Svetom Jurju pijemo još kavu i upućujemo se opet svaki na svoju stranu. Još smo malo zastali u Majoriji da se zahvalimo Kajetanu Knežiću za velebitske ceste, projurili kroz prolom oblaka kod Žute Lokve, vidjeli dugu kod Crnog Kala, mislili na Vinište u Prokikama, gledali Klek kod Modruša, divili se vijaduktima prije Josipdola i zadovoljno stigli u Zagreb.

Balinovac i Modrić dolac

foto: Zdravka Čulig

POPIS PLANINARSKIH KUĆA U HRVATSKOJ

HRVATSKE PLANINARSKE KUĆE

TIP I NAZIV	VIS	KAT	LEŽ	UPRAVLJAČ	TELEFON	INFO
SLAVONSKE PLANINE						
Pl. dom »Omanovac«, Psunj	652	B	70	»Psunj«, Pakrac	034/411 201	Zvonko Pavlenjak
Pl. dom »Petrov vrh«	547	A	48	»Petrov vrh«, Daruvar	043/78-00-012	tel. u domu
Pl. kuća »Strmac«	350	B	12	»Strmac«, N. Gradiška	098/17-00-866	Slavko Sohr
Pl. kuća »Strmac«	350	B	12	»Strmac«, N. Gradiška	035/364 431	Drago Vrbanić
Pl. dom »Lapjak«, Velika	335	B	55	»Sokolovac«, Požega	098/341 704	(zatvoren)
Pl. sklonište »Mališčak«	720	D	1	»Mališčak«, Velika	034/233 149	Drago Štokić
Pl. kuća »Jezerce«, Nevoljaš	720	C	6	Stanica GSS Požega	034/273 989	Tomislav Sablek
Pl. kuća »Trišnjica«	640	C	10	»Sokolovac«, Požega	034/290 111	Joža Skočir
Pl. dom »Jankovac«	475	B	75	»Bršljan-Jankovac«	034/275 863	Kaja Bartošek
Pl. kuća »Šaševe«, Krndija	400	D	-	»Orahovica«	098/811 918	Zlatko Tomšić
Pl. kuća »Tivanovo«, Gazije	220	C	6	»Sunovrat«, Đurđenovac	098/805 516	Branko Tivanovac
Pl. kuća »Borovik« kod Đakova	155	C	15	»Đakovo«, Đakovo	091/56 44 185	Antun Kasapović
Pl. sklonište »Pljuskara«	260	C	15	»Dilj gora«, Sl. Brod	031/814 119	Otmar Tosenberger
Pl. dom »Đuro Pilar«	169	B	41	»Dilj gora«, Sl. Brod	035/255 553	Davorin Molnar
Pl. kuća »Prezdanak«	210	C	4	»Tikvica«, Županja	035/265 439	Mijo Šoš
Pl. kuća »Prezdanak«	210	C	4	»Tikvica«, Županja	035/456 354	J. i B. Tomljenović
Pl. kuća »Prezdanak«	210	C	4	»Tikvica«, Županja	035/466 335	tel. u domu
Pl. kuća »Prezdanak«	210	C	4	»Tikvica«, Županja	032/833 351	Berislav Tkalac

LEGENDA

- TIPOVI KUĆA:** **DOM** - otvoren stalno ili redovito vikendom; **KUĆA** - otvorena po najavi ili dogovoru, **SKLONIŠTE** - stalno otvorena i u njoj se može zanoći bez najave.
- OZNAKE:** **VIS** - visina; **KAT** - kategorija (**A** - opskrbljeno, s ležajima; **B** - djelomično opskrbljeno, s ležajima, **C** - neopskrbljeno, s ležajima; **D** - neopskrbljeno, s ležajima; **I** - opskrbljeno, bez ležaja - izletište); **LEŽ** - broj ležaja
- NAPOMENA:** Planinarske kuće u ovom popisu razvrstane su prema područjima u Hrvatskoj planinarskoj obilaznici.
- TOČNOST** podataka u popisu odraz je ažurnosti društava-upravljača u javljanju podataka u Hrvatski planinarski savez. Za sve ispravke, molimo javite HPS-u na tel. 01/48-23-624 ili 01/48-24-142.

BILOGORA I MOSLAVAČKA GORA

Pl. dom »Kamenitovac«	242	A	22	»Bilogora«, Bjelovar	043/885 105	Milko Mihoci
Pl. kuća »Moslavačka Slatina«	170	B	10	»Jelengrad«, Kutina	044/679 059	tel. u domu Ladislav Jurinjak

HRVATSKO ZAGORJE

Pl. kuća »Rudi Jurić«, Pesek	295	D	0	»Bilo«, Koprivnica	048/626 164	Ivan Kolar
Pl. dom »Kalnik«	480	A	36	»Kalnik«, Križevci	048/712 697	Ivica Kušek
Pl. kuća »Vagon«, Gabrovica	220	B	2	»Dugi vrh«, Varaždin	048/857 003	Ivana Krofl
Pl. kuća »Grebengrad«	490	A	40	»Grebengrad«, N. Marof	042/213 221	tel. u domu Dragan Đorđević
					091/68 86 885	
Pl. dom »Lujčekova hiža«	434	A	21	»Milengrad«, Budinš.	098/782 147	Domagoj Pikić
Pl. dom »J. Pasarić«, Ivanščica	1054	A	40	»Ivančica«, Ivanec	042/612 605	Jura Kolarić
					099/432 207	
Pl. kuća »Majer«	591	C	18	»Oštrelj«, Zlatar	049/467 509	Josip Hanžek
Pl. kuća »Belecgrad«	440	B	25	»Belecgrad«, Belec	049/430 123	Đuro Matejaš
Pl. kuća »Ravna gora«	680	A	56	»Ravna gora«, Varaždin	049/460 070	Stjepan Hanžek
Pl. kuća »Pusti duh«	672	B	22	»Pusti duh«, Lepoglava	049/460 135	Verica Havočić
					042/701 077	Drago Želježić
					042/705 329	tel. u kući Damir Kužir
Pl. kuća »Na Strahinjščici«	618	B	32	»Strahinjščica«, Krapina	098/806 370	
Pl. kuća »Kuna gora«	380	C	30	»Kuna gora«, Pregrada	042/791 803	
Pl. kuća »Cesargrad«	464	B	12	»Cesargrad«, Klanjec	049/371 314	Jeronim Ferček
					049/376 030	Božidar Cobović
					049/550 260	Miroslav Čukac
					049/550 918	Damir Vrabec

MEDVEDNICA

Pl. kuća »Kameni svati«	480	B	8	»Susedgrad«, Podsused	01/48 18 801	Pl. savez Zagreba
Pl. dom »Glavica«	420	A	8	Planinarski savez Zagreba	099/547 723	Zoran Remenar
Pl. dom »Risnjak«	724	A	10	»Risnjak«, Zagreb	01/48 49 222	Josip Bosnić
Pl. dom »Grafičar«	864	A	32	»Grafičar«, Zagreb	01/37 73 973	Krešimir Crnić
					01/45 55 844	tel. u domu
Pl. dom »Runolist«	830	A	70	»Runolist«, Zagreb	01/48 18 801	tel. u domu
Pl. dom »Ivan Pačković«	957	A	35	»Zagreb-Matica«, Zagreb	01/45 80 397	tel. u domu
					01/48 10 833	»Zagreb-Matica«
Pl. kuća »Hunjka«	853	C	70	»Zanatlijija«, Zagreb	01/46 35 632	Josip Majnarić
Pl. kuća »Ložekov izvor«	400	C	20	»Stubičan«, Donja Stubica	049/289 122	Sinković
Pl. kuća »Vidikovac«, St. Toplice	180	D	0	»Stubičan«, St. Toplice		
Pl. dom »Lipa«, Rog	700	A	20	»Lipa«, Sesvete	01/29 82 756	Stjepan Benko
					01/20 07 121	Vlado Pavlović
Pl. dom »Vugrovec«	235	B	20	HP i HT »Sljeme«, Zagreb	01/48 40 151	Žarko Nikšić
					01/38 72 679	
Pl. kuća »Grohot«	474	C	20	H»Blagus«, Kašina	01/20 55 948	Ivan Levak
					01/20 55 682	Josip Žeželj
Pl. kuća »Kladeščica«	460	D	0	»Zelina«, Sv. Ivan Zelina	01/20 60 810	Mladen Houška

SAMOBORSKO GORJE

Pl. dom »M. Plotnikov«, Okić	411	A	14	»Dr. Maks Plotnikov«	01/33 61 758	Stjepan Jandrečić
Pl. dom »Željezničar«, Oštrelj	691	A	40	»Željezničar«, Zagreb	01/33 79 107	Zvonko Petrić

098/499 703 Damir Bajs

Pl. dom »Veliki dol«	530	A	27	Grad Samobor	01 33 76 329 091/57 61 443	Mijo Novoselić
Pl. dom »Šoićeva kuća«	385	I	0	»Japetić«, Samobor	01/33 84 164	Vladimir Grubišić
Pl. dom »Žitnica«, Japetić	815	A	50	»Jastrebarsko«	01/62 82 349 098/452 136	Ruža Novosel
Pl. kuća »Scout«, Koretići	360	B	35	PK »Scout«, Samobor	01/310 808 01/33 66 787 01/33 60 639	Srećko Bošković Marijan Mužak PK »Scout«

ŽUMBERAČKA GORA

Pl. kuća »Vodice«	850	B	30	»Dubovac«, Karlovac	098/93 87 269 091/50 31 370	Hrvoje Horvat Dunja Dubiel
Pl. dom »B. Farkaš«, Sekulići	710	A	30	»Trešnjevka-Monter«, Zg.	01/65 22 984 047/754 008	Ljerka Farkaš tel. u domu

KARLOVAČKO POKUPLJE

Pl. kuća »Mont Zadobarje«	130	C	10	»Martinščak«, Karlovac	047/411 349 047/419 889 098/700 224	Miro Vlaisavljević Antun Petrekanić
Pl. kuća »Z. Plevnik«, Kalvarija	190	I	0	»Dubovac«, Karlovac	047/451 098 047/612 123	Željko Obradović »Dubovac«

GORSKI KOTAR - JUŽNI DIO

Pl. dom »Klek«	1000	B	62	»Klek«, Ogulin	047/521 206 098/827 737	Franjo Petrušić
Pl. sklonište »Stožac«	800	D	1	Mijo Stipetić	047/522 384	Miljenko Pavešić
Pl. kuća »Bijele stijene«	1280	C	15	»Kapela«, Zagreb	047/522 120 01/33 94 242 01/37 81 716	Mijo Stipetić Vlatko Nemeć Slavko Ferina
Pl. sklonište »Miroslav Hirtz«	1280	C	25	»Kapela«, Zagreb	01/33 94 242 01/37 81 716 01/48 48 090	Vlatko Nemeć Slavko Ferina »Kapela«
Pl. sklonište »Duliba« (Zelena k.)	700	C	20	»Kapela« i »Vihor«	01/38 34 269 01/46 17 582	Mišo Dlouhy Zoran Gomzi
Pl. kuća »Vinište« kod Klenovice	300	C	18	»Vihor«, Zagreb	01/38 34 269	Mišo Dlouhy
Pl. sklonište »Krivi Put«	820	C	20	»Zavižan«, Senj	053/616 826	Vlado Prpić
Pl. sklonište »Ratkovo sklonište«	1200	C	12	PDS »Velebit«, Zagreb	01/48 51 670	PDS »Velebit« (navečer)
Pl. sklonište »Jakob Mihelčić«	1460	C	10	»Kapela« i »Vihor«	01/38 34 269 01/46 17 582	Mišo Dlouhy Zoran Gomzi
Pl. kuća »Janjčarica«	1239	C	12	»Bijele stijene«, Mrkopalj	051/833 248 051/833 063	Branko Blažević
Pl. dom »Bijele stijene«, Tuk	875	A	52	»Bijele stijene«, Mrkopalj	051/833 603	Mario Bandić
Pl. kuća »Mance«, B. Razdolje	1078	C	20	Antun i Janja Mance	091/18 33 603	Mario Bandić
Pl. kuća »Lokanda«	963	C	50	Darko Poljak, Ravna Gora	051/833 072	Antun Mance
Pl. kuća »Javorova kosa«	1000	C	14	»Višnjevica«, Ravna Gora	091/57 51 064	Blažica Sveticki
Pl. sklonište »Bitorajka«	1303	C	20	»Bitoraj«, Zagreb	051/833 754	Tomo Vinčak
Pl. dom »Vagabund«, Ravno	868	A	31	Vladimir Savić	091/46 68 141	Vladimir Savić
Pl. kuća »Kurin«	830	C	16	»Strilež«, Crikvenica	099/479 144 051/248 708	Vladimir Savić
					051/781 862	Stanko Jurdana

GORSKI KOTAR - SJEVERNI DIO

Pl. dom »Hahlići«	1097	B	20	098/814 088 051/230 134	Davor Šupak
Pl. dom »Sušak«, Platak	1127	A	50	Općina Čavle 051/230 916	tel. u domu
Pl. dom »Platak«	1111	A	90	Općina Čavle 051/230 910	tel. u domu
Pl. dom »Snježnik«	1490	B	14	»Platak«, Rijeka 051/516 597	Branko Škrobonja
				098/849 508	Josip Jurasić
Pl. dom »Schlosserov dom«	1418	A	55	NP »Risnjak«, Crni Lug 051/226 707	tel. u domu
				051/836 133	NP »Risnjak«
Pl. kuća »Frbežari«, Tršće	825	C	50	»Kamenjak«, Rijeka 051/331 212	Kamenjak (uto i čet)

ISTRA

Pl. dom »Poklon«	922	B	14	»Opatija«, Opatija 051/712 785	Marica Tomaško
Pl. kuća »Korita«	1010	B	70	PK »Glas Istre«, Pula 052/540 608	Josip Franjul
Pl. kuća »Žbevnica«	851	C	20	H»Planik«, Umag 052/743 003	Dubravko Marković »Planik« (čet. večer)

SJEVERNI VELEBIT

Pl. kuća »Sijaset«	328	C	6	»Zavižan«, Senj 053/882 296	Mladen Atanasić
Pl. kuća »Oltari«	940	C	70	H»Sisak«, Sisak 044/565 260	Roko Nikolić
				044/565 029	Vesna Šprajc
				044/536 138	Mijo Štrk
Pl. dom »Zavižan«	1594	A	28	HPS, Zagreb 053/89 10 089	tel. u domu
				01/48 24 142	HPS
				01/48 23 624	HPS
Pl. sklonište »Rossijevo skl.«	1580	C	10	»Degenija«, Zagreb 01/48 23 624	HPS
				098/17 95 214	Irena Pavlić
Pl. kuća »Alan«	1305	B	46	Hrvatski planinarski savez 098/17 95 214	Irena Pavlić
				098/17 33 147	Krešimir Bartaković
				01/48 23 624	HPS
Pl. kuća »Veliki Lubenovac«	1315	C	17	»Stanko Kempny«, Zagreb 01/61 40 016	Tomislav Pavlin
Pl. kuća »Careva kuća«	1180	C	17	»Gromovača«, Otočac 053/771 298	Ante Plavčić
Pl. kuća »Apatišan«	1015	C	12	»Rajinac«, Krasno 053/851 145	Miljenko Tomaić
				053/851 040	Ivana Glavaš
				053/851 151	Jurica Glavaš

SREDNJI VELEBIT

Pl. kuća »M. Hirtz«, Jablanac	20	C	37	»MIV«, Varaždin 042/232 377	Zlatko Peršić
				042/311 191	Rudica Peršić
				053/887 323	tel. u domu
Pl. sklonište »Ograđenica«	1400	C	9	»Đakovo«, Đakovo 031/813 420	Miro Lay
				031/814 119	Otmar Tosenberger
Pl. kuća »Kugina kuća«	1173	B	26	»Željezničar«, Gospic 091/43-59-490	Željko Marić
				053/574 065	Tomislav Čanić
Pl. dom »Ravni dabar«	723	A	50	»Industrogradnja«, Zagreb 053/633 016	Mile Prpić
				098/17 10 933	Mile Prpić
				091/51 97 789	Vlado Fabijanić
Pl. dom »Prpa«	927	B	12	Vlado Prpić 053/674 012	Vlado Prpić
Pl. kuća »Vila Velebita«	920	B	26	»Željezničar«, Gospic 098/245-855	Mile Maras
				053/574 065	Tomislav Čanić

JUŽNI VELEBIT

Pl. sklonište »Šugarska duliba«	1220	C	10	»Naftaplin«, Zagreb 01/37 73 974	Antun Odicki
---------------------------------	------	---	----	-------------------------------------	--------------

Pl. sklonište »Tatekova koliba«	860	C	10	»Paklenica«, Zadar	091/56 29 763	Antun Odicki
Pl. sklonište »Zavrata«	700	C	10	»Paklenica«, Zadar	023/397 582	Slavko Tomerlin
Pl. sklonište »Struge«	1400	C	15	»Paklenica«, Zadar	098/19 24 045	»Paklenica«
Pl. dom »Paklenica«	480	B	40	»Paklenica«, Zadar	023/332 936	Milan Trošeljac
Pl. sklonište »Ivine vodice«	1250	C	12	»Paklenica«, Zadar	098/19 24 045	»Paklenica«
Pl. sklonište »Vlaški Grad«	1280	C	10	»Paklenica«, Zadar	023/213 792	Valter Morović
Pl. sklonište »Crnopac«	850	C	6	»Paklenica«, Zadar	023/434 239	Zvonimir Šarić
					098/19 24 045	»Paklenica«
					023/213 792	Valter Morović
					099/472 310	tel. u domu
					023/213 792	Valter Morović
					098/19 24 045	»Paklenica«
					098/19 24 045	»Paklenica«
					023/213 792	Valter Morović
					023/397 582	Slavko Tomerlin
					098/19 24 045	»Paklenica«

JADRANSKI OTOCI

Pl. kuća »Sv. Gaudent«, Osorščica	274	B	10	»Osorščica«, Mali Lošinj	051/232 683	Balto Gaberšek
					099/518 595	Bolto Gaberšek
					051/237 244	Miro Kovačević

Pl. kuća »Snijeg do mora«, Iž 1 - - »Platak«, Rijeka

DALMATINSKA ZAGORA

Pl. kuća »Brezovac«, Dinara	1050	C	0	»Dinara«, Knin	023/561 753	Andrija Kaliger
					023/340 170	Ive Marić
Pl. kuća »Orlovac«, D. Korita	659	C	20	»Kamešnica«, Otok Dalm.	021/835 112	Anđelko Bašić
					098/602 168	Luka Brčić
Pl. kuća »Promina«	850	B	40	»Promina«, Drniš	022/888 003	Zvonko Grcić
					098/660 785	Zvonko Grcić
					022/885 067	Tomislav Prpa
Pl. sklonište »Dolac«, Promina	850	D	3	»Promina«, Drniš	022/888 003	Zvonko Grcić
					098/660 785	Zvonko Grcić
					022/660 785	Tomislav Prpa

DALMACIJA

Pl. kuća »Čiće«, Trtar	220	C	20	»Kamenar«, Šibenik	022/216 301	Ankica Perić
Pl. sklonište »Z. Prgin«, Trtar	462	D	0	»Sveti Mihovil«, Šibenik	021/233 016	Ivan Burilović
Pl. kuća »Malačka«	477	B	15	»Malačka-Donja Kaštela«	091/52 73 320	Ivan Burilović
					098/361 698	Mladen Japirko
					099/470 585	tel. u kući
Pl. kuća »Česmina«, Malačka	499	B	20	»Split«, Split	098/361 698	Mladen Japirko
					021/224 260	Božo Beram
Pl. kuća »Pod Koludrom«	325	C	12	»A. Bedalov«, Kaštel Kamb.	021/221 402	Josip Pejša
					021/222 788	Emilija Borić
					021/221 630	Marin Banović
Pl. sklonište »Orlovo gnijezdo«	598	D	2	Ivo i Ivan Tadin	021/220 519	Ivo Tadin
					021/220 912	Ivan Tadin
Pl. dom »Putalj«	460	A	72	»Kozjak«, Kaštel Sućurac	021/224 774	»Kozjak« (navečer)
Pl. kuća »Lugarnica«	872	C	20	»Mosor«, Split	091/58 80 114	Darko Gavrić
					021/378 729	Goran Gabrić
					091/50 99 545	Goran Gabrić
Pl. dom »Umberto Giometta«	868	A	86	»Mosor«, Split	021/378 729	Goran Gabrić

Pl. sklonište »Vickov stup« 1325 D 0 »Split«, Split
 Pl. sklonište »Kontejner« 1055 C 6 »Mosor«, Split

091/50 99 545 Goran Gabrić
 098/659 442 Špiro Gruica
 098/361 698 Mladen Japirko
 021/378 729 Goran Gabrić
 091/50 99 545 Goran Gabrić

BIOKOVO

Pl. kuća »S. Ravlić«, Lokva 1467 C 20 »Biokovo«, Makarska

099/471 534 Stipe Bušelić
 021/616 455 »Biokovo«
 098/225 852 Drago Erceg
 099/471 534 Stipe Bušelić
 021/616 455 »Biokovo«

Pl. kuća »Pod Sv. Jurom« 1594 C 22 »Biokovo«, Makarska

DUBROVAČKO PODRUČJE

Pl. kuća »Pavlić«, Kuna Konavoska 720 C 52 »Dubrovnik«, Dubrovnik 020/357 535 Mirjana Karaman
 091/57 08 460 Mirjana Karaman

SAMOBORSKA OBILAZNICA

Početkom lipnja izšlo je iz tiska novo izdanje dnevnika najpopularnije hrvatske planinarske obilaznice, prije poznate pod imenom »Kružni planinarski put kroz Samoborsko gorje«, a danas »Samoborske obilaznice«. Ovu je obilaznicu otvorilo HPD »Japetić« iz Samobora 1958. godine, a u 45 godina postojanja obišlo ju je više od 5500 planinara. Pretprešle je godine put dobio nov naziv »Samoborska obilaznica«, a s ovim dnevnikom, osim novog naziva, obilaznica je umjesto linijske postala točkasta. Također, povećan je broj kontrolnih točaka s 10 na 17. Za obilazak je sada potrebno prikupiti pečate 12 KT, za što su, kao i prije potrebna, dva dana pješačenja.

Novo, 6. izdanje dnevnika »Samoborske obilaznice«, svečano je predstavljeno pred više od stotinu planinara u Gradskoj knjižnici u Samoboru 12. lipnja. O obilaznici i dnevniku, kao i o 80. obljet-

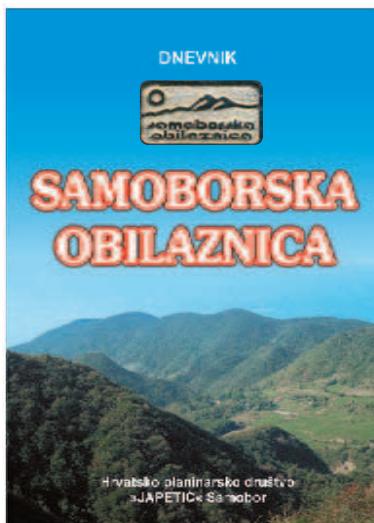
nici HPD »Japetić«, tom prigodom govorili su Darko Dömötörffy, Zdenko Kristijan i Alan Čaplar.

Novi dnevnik ima 40 stranica, na koricama su atraktivne slike Japetića, Okića i Plešivice, a na duplecima pregledna shema putova u Samoborskem gorju.

Svakoj od 17 KT posvećena je zasebna stranica s kratkim opisom, prilazima, naznakom o smještaju žiga i prostorom za otiskivanje pečata. Dnevnik se može za 30 kuna naručiti od HPD »Japetić«, p.p. 31, 10430 Samobor ili na telefon 01/33-62-886 (Zdenko Kristijan).

S novim KT i novim dnevnikom »Samoborska obilaznica« dobila je na atraktivnosti, te će ovako osvježena biti zanimljivija za obilazak ne samo onima koji žele prvi put upoznati Samoborsko gorje, već i onima koji su već prije obišli i stekli značku »Kružnog planinarskog puta kroz Samoborsko gorje«.

Alan Čaplar

MARKIRATI I ZAŠTITITI OSVRT NA UREDNIČKI KOMENTAR IZ BROJA 5

Dočekali smo je kao ozebli sunce. Znate o čemu govorim: tko god provodi vrijeme u planinama, prije ili poslije doći će u situaciju da ne zna put. Tu ništa ne pomaže iskustvo. Stjecaj okolnosti koji put je takav da je unatoč svemu nemoguće, makar i nakratko, izbjegći lutanje.

Dakle, kao što rekoh, dočekali smo je kao ozebli sunce. U magli i snažnim naletima vjetra koji je nosio susnježicu u lice, pojavila se ona nenadano, kao u priči, crvena i bijela na samcu kamenu, usred livadice okružene dubokim vrtačama. Nikad mi nije bio draži susret s njom! Dakako, govorim o planinarskoj markaciji na ključnom položaju, koja je maloj skupini planinara toga neveselog dana skratila mnoge muke.

Površnost u razmišljanju svodi često kompleksnost neke pojave na jednostavnu karikaturu. Od slike postaje skica. Skup predrasuda se pretvara u ideologiju, i čim je čovjek manje sposoban shvatiti složenost neke pojave, tim je skloniji osloniti se na ortopedsko pomagalo »prikladne« ideologije i postati njezin rob.

Mi planinari susrećemo se u svom djelovanju s mnogim ideologijama, nekim više, a nekim manje štetnim. Danas, u doba ekološkog prosvjetiteljstva, kao antiteza tog nadasve hvalevrijednog pokreta, pojavljuje se ideologija eko-terorizma, plodno područje rada mnogih nezadovoljnika koji smatraju da čovjek nije ništa drugo doli štetočina kojemu nije mjesto u prirodi nego izvan nje, u gradu.

Pothranjivan više mizantropskim mentalitetom nego istinskom brigom za prirodu, koje je čovjek ne razdvojni i sastavni dio, eko-terorizam se očituje kao subverzija uperena, manje ili više, protiv svih onih koji u prirodi traže odmor i razonodu. Do kakvih ekstremnih pothvata takvo stanje duha može dovesti pokazuje nedavni primjer u Kanadi gdje su pred sud dovedeni pojedinci koji su došli na ideju da zabijaju čelične kli-

nove u stabla kao način borbe u zaštiti šuma. Ne treba puno mašte da si čovjek predoči kakvu opasnost po život prilikom sječe takvo pancirno stablo predstavlja za onoga koji rukuje motornom pilom.

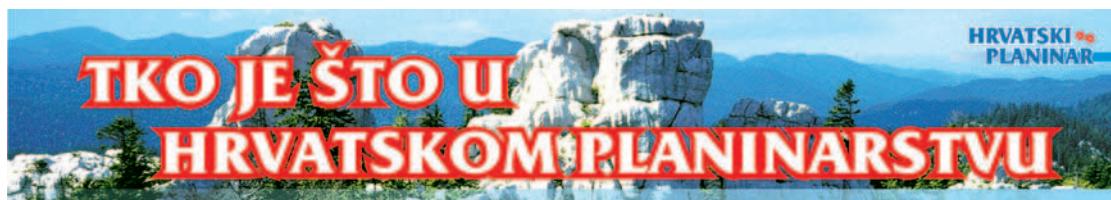
U jednadžbu biološke raznolikosti treba uključiti i čovjeka. On je dio prirode, usprkos štetni koju je katkada u stanju učiniti, što uostalom čine i druge vrste. Štoviše, čovjek je jedina vrsta koja može svjesno pomoći prirodi u sprječavanju kataklizmičkih promjena koje bi mogle negativno djelovati na dinamiku održivog razvoja Zemlje.

Na pitanje u uredničkom komentaru iz HP 5, 2003, koji je sveden na »ili« (markirati ili zaštititi) ja odgovaram protupitanjem, može li se »ili« zamijeniti s »i«? Mislim da se može.

Moguće je da se planinarske kuće grade tako da se uklapaju u okoliš. Moguće je izgraditi planinarsku stazu da ne unakazuje ljepotu planine kroz koju prolazi. Primjer: Premužićeva staza na Velebitu. Moguće je markirati put na takav način da markacije tek minimalno narušavaju netaknuti sklad prirode, a da opet budu od neizmjerne koristi onima koji ih u kritičnim trenucima trebaju. Moguće je odgojiti ljude tako da budu osjetljivi na potrebe okoliša isto toliko kao i na svoje vlastite potrebe. To je sve moguće, jer ima dosta onih koji to znaju učiniti i koji su voljni uložiti svoj trud da pouče one koji to ne znaju.

Treba otici izvan Hrvatske da se shvati koliko je vitalan i koristan naš planinarski pokret. Hrvatska planinarska organizacija je svojim radom u proteklih sto i još nešto godina stekla moralno pravo da bude skrbnik i zaštitnik hrvatskih planina. Kroz predan rad svoga članstva ona je isto tako u stanju da uskladi potrebe čovjeka s ostatkom prirode na obostranu korist.

Pavao Jurčić, Calgary, Kanada

VINKO PRIZMIĆ NOVI PROČELNIK GORSKE SLUŽBE SPAŠAVANJA

Po prvi puta je u više od pola stoljeća staroj povijesti Gorske službe spašavanja Hrvatskog planinarskog saveza na njezinu čelu planinar koji nije iz Zagreba. Riječ je o pedesetogodišnjem Splićaninu Vinku Prizmiću, koji je od ove godine i član Izvršnog odbora HPS. Izboru na čelo GSS-a prethodilo je dugogodišnje i svestrano planinarsko djelovanje te puna tri desetljeća GSS-ovskog staža. Činjenici da je Prizmićevi ime širom Hrvatske malo poznato uzrok je njegova skromnost, zbog koje smo jedva uspjeli dobiti podatke o njegovu životu. Pristao je suočen s argumentom da naša planinarska javnost ima pravo znati tko je na čelu tako važne planinarske specijalnosti kao što je GSS.

Rodio se u Nišu 9. veljače 1953., po zanimanju je inženjer elektrotehnike, po životnom opredjeljenju humanist te društveni i sportski pregalac. Kao dijete (1964.) počeo se baviti judom i već kao 13-godišnjak trenirao puno starije od sebe. Sa 16 godina (1969.) je kao najmlađi športaš na Fakultetu za fizičku kulturu u Zagrebu stekao naslov trenera juda (diploma mu je uručena tek kad je postao punoljetan), s 18 postaje judo sudac, a kao natjecatelj je osvajao i državne medalje.

Nakon sportske ozljede meniskusa (1971.) posvećuje se planinarstvu, najprije u PK »Split« (do 1977.), a nakon toga u HPD »Mosor«. Počinje sa speleologijom, nastavlja s alpinizmom, a nakon tečajeva i škola 1973. postaje član GSS-a i odmah se intenzivno uključuje u obuku mlađih.

U PK »Split« bio je član vodstva, tajnik SO-a te suosnivač i pročelnik AO-a. Obišao je velik broj speleoloških objekata i izveo niz alpinističkih uspona (oko 20 prvenstvenih) tako da je brzo stekao stručne naslove alpinist, speleolog, gorski spašavatelj, vodič ljetnih pohoda i instruktor alpinizma. Od 1978. kao član »Mo-

sora« i sada kao njegov dopredsjednik potpomaže sve akcije počevši od zaštite prirode, markiranja, uređenja penjališta, obnove i održavanja planinarskih kuća do školovanja mlađih alpinista i skijaša, no, izgleda da ga najviše privlači plemenito djelovanje GSS-a. Od 1976. sudjeluje na instruktorskim seminarima i jedan je od rijetkih tadašnjih ne-Slovenaca s naslovom instruktora GSS-a. Dugo je bio jedini kvalificirani instruktor u Dalmaciji, tako da je broj raznih planinarskih škola što ih je vodio znatno premašio brojku sto. Ne bismo posebno isticali njegove penjačke, speleološke i visokogorske akcije (Mont Blanc, Monte Rosa itd.), jer one obilježavaju svakoga vrsnog planinara,

da ih Prizmić nije većinom posvetio vođenju i izobrazbi početnika. Uz to je podupirao sportsko penjanje, pokretao razne aktivnosti i uspješno zastupao »Mosor« u forumima (HPS, Splitski savez športova, ZTK itd.). Kao predsjednik Planinarskog saveza Splita i Dalmacije po prvi je put uspio kvalitetno riješiti finansiranje planinarstva, a uz to je jedan od pokretača i osnivač vodičke službe u Splitu i Dalmaciji.

Kao spašavatelj i instruktor GSS-a sudjelovao u nekoliko stotina (!) spašavanja, a kao pročelnik uspješno vodio Stanicu Split te prvi započeo s helikopterskim spašavanjem, uvođenjem pasa tragača i raznih suvremenih tehničkih, taktičkih i organizacijskih rješenja.

Pitanje je odakle u jednog čovjeka tolika upornost, a odgovor ćemo naći u Prizmićevom svojstvu da su za nj zaprve i teškoće izazov, a ne razlog za odustajanje.

Spomenimo na kraju da je kao dragovoljac u Domovinskom ratu djelovao kao specijalist za radare u Hrvatskoj ratnoj mornarici. Odlikovan je zlatnim znakom i Plaketom HPS, Spomenicom Domovinskog rata i drugim priznanjima.

prof. dr. Željko Poljak

ŠIBENSKA SPELEOLOŠKA ŠKOLA

U ožujku 2003. održana je šibenska speleološka škola koju je organiziralo HPK »Sveti Mihovil«. Voditelji tečaja bili su speleološki instruktor Teo Barišić i predsjednik Kluba Mate Protega. Škola je imala 20 polaznika, od toga 16 članova »Sv. Mihovila« i četiri člana »Kamenara«.

Škola se sastojala od dva dijela, teoretskog i praktičnog, tj. terenskog dijela. Kod planinarske kuće »Zlatko Prgin« na Orlovači učilo se o orientaciji u prostoru, planinarskoj opremi, rasvjeti u speleologiji, čvorovima te o njihovoј primjeni. Predavanje o speleološkoj i planinarskoj opremi održao je Josip Petričević iz PDS »Velebit« iz Zagreba. Sljedeći predavači bili su Goran Gabrić i Marin Glušević iz HPD »Mo-

sor« iz Splita, koji su održali predavanja o povijesti speleologije i o opremanju speleoloških objekata. Posljednje predavanje održao je Tonči Rađa iz Splita, a tema je bila speleobiologija.

Za prvi posjet podzemlju odabrane su dvije špilje na Miljevačkom području: Striknica i Topla pećina. Nakon toga slijedili su posjeti špiljama na izvoru Cetine, Gospodskoj i Rudelića špilji. Posjetili smo i jamu u Grebaštici pored Šibenika, koja je pogodna za vježbanje raznih tehnika s konopima. Škola je završila dvodnevnim izletom u 6800 metara dugu Jopićevu špilju kod Slunja i završnim ispitom. Od 20 polaznika, 19 ih je pristupilo ispitu te ga s uspjehom položilo, stekavši tako naziv speleoloških pripravnika.

Nataša Smolić

TONČI KRALJEVIĆ (1948-2003)

Dana 16. ožujka preminuo je zaljubljenik u planine Tonči Kraljević, a od njega smo se oprostili 18. ožujka na padinama Kozjaka. Bio je član HPD »Ante Bedalov« i profesor engleskog jezika u OŠ »Knez Trpimir« u Kaštelima.

Rođen na ovoj škrtoj grudi naše hrvatske zemlje nikad nije zaboravljao mudre riječi naših djedova i očeva. Volio je slobodno penjanje bez osiguranja i skoro svaki dan bio u stijeni i s visina gledao na čarobnu obalu Kaštelanskog zaljeva, na taj bijeli niz kuća i zvonika s nepomičnim morem i dalekim plavičastim otocima. Pomogao je kod izgradnje planinarske kuće »Pod Koludrom«, a planinare iz cijelog svijeta vodio

je po Kozjaku i Mosoru. Zanimljivo je da su visoki britanski časnici prošli s njime cijelu obilaznicu »Kolijevkom hrvatske državnosti«.

Planinarski maraton preko Mosora prošao je pet puta i dugo držao rekord staze. No, obveze prema obitelji bile su na prvom mjestu. Škola i obitelj, kome je više dao? Jedino planini. Visina mu je bila izazov, visina ga je uvijek vukla i on se penjao polako, ali sigurno prema vrhu.

Hvala ti dragi Tonči, nedostajat će nam tvoj smijeh i šala, tvoja zarazna ljubav prema Kozjaku u kojem si i sada našao mir i spokoj. Nama će ostati uspomene i sjećanja na zajednički osvojene vrhove, a tvojim najmilijima vječna tuga i praznina.

Josip Pejša

DAN HRVATSKIH PLANINARA

Dan hrvatskih planinara obilježen je ove godine na Baškim Oštarijama na Velebitu 14. i 15. lipnja. Organizator i domaćin bilo je PD »Željezničar« iz Gospića, a pokrovitelj Ličko-senjska županija. Na Baškim Oštarijama okupilo se više od tisuću planinara iz više od pedeset društava iz svih krajeva Hrvatske.

Prvoga dana, u subotu 14. lipnja, svečano je otvorena nova planinarska kuća »Vila Velebita«, koju je u nepuna dva mjeseca gospičko PD »Željezničar« uredilo u jednu od najboljih planinarskih kuća u Hrvatskoj. Kuća je smještena neposredno uz oštarijsku cestu, stotinjak metara prije crkve i dvjestotinjak prije hotela »Velebno«, a raspolaze s 26 kreveta. Otvore-

njem ove kuće, kao i blizinom planinarskog doma »Prpa«, ostvarena je dugogodišnja želja planinara da se omogući kvalitetan smještaj za planinare na Oštarijama.

Otvaranjući kuću, prigodnim govorima okupljenima su se obratili ličko-senjski župan Milan Jurković, dopredsjednik HPS Vlado Novak i Tomislav Čanić, predsjednik PD »Željezničar« iz Gospića. Nakon otvorenja, planinari su se razišli po svim vrhovima u oštarijskoj okolini, a nekoliko stotina sudionika spustilo se poslijepodne starom terezijanskom cestom u Karlobag. Uvečer je priređeno druženje na sletištu ispod skijališta na Sladovači, gdje je uz ples i živu glazbu zabava trajala dugo u noć.

Otvorenje planinarske kuće »Vila Velebita« na Baškim Oštarijama

foto: Željka Lisak

Nedjeljno prijepodne bilo je također predviđeno za planinarenje, nakon čega su se svi sudionici ponovo okupili na zajedničkom ručku. Nakon ručka, Tomislav Čanić zahvalio se svima na odazivu, a dopredsjednik HPS Vlado Novak dodijelio je priznanja HPS zaslужnim članovima PD »Željezničar«.

Alan Čaplar

Pozdravni govor na otvorenju Dana hrvatskih planinara
foto: Željka Lisak

LJETNI TEČAJ ZA VODIČE HPS NA MOSORU

Od 31. svibnja do 8. lipnja 2003. godine u planinarskom domu »Umberto Girometta« na Mosoru održan je ljetni tečaj za vodiče HPS. Tečaj je organizirala Komisija za vodiče HPS, a odvijao se prema programu školovanja za vodiče HPS. Polaznici tečaja naučili su osnovno o planinarskoj opremi, meteorologiji, logorovanju i bivakiranju, opasnostima u planinama, prehrani i zaštiti planinske prirode, zatim o planinarskoj i vodičkoj organizaciji, organizaciji izleta, tura i pohoda, o vodičkoj djelatnosti, orientaciji, osnovama alpinizma, pružanju prve pomoći te osnovama spašavanja i GSS.

Osobito zanimanje polaznici su pokazali za vježbe penjanja i spuštanja strmim terenima, transporta

Polaznici i instruktori vodičkog tečaja
pred domom »Umberto Girometta«

unesrećenih planinara, te prinudnog bivakiranja, gdje je do izražaja došla snalažljivost u izradi bivaka. Posebno je zanimljiva bila vježba orientacijskog natjecanja u kojoj su prvoplasirane ekipe zaslужile i vrijedne nagrade.

Posljednji dan tečaja izvedena je praktična pokazna vježba u kojoj su polaznici uspješno sveladali sve zadane teme koje su učili tijekom tečaja.

Svi polaznici su prema ocjeni instruktora zadovoljili kriterije uspješnosti, pa je po završetku tečaja proglašen komisijom za vodiče HPS Darko Luš uručio polaznicima uvjerenja HPS o završenom tečaju. To su Marijan Popić i Edgard Andrić (HPD »Planik«, Umag), Mario Tušek i Zvonimir Miler (HPD »Psunj«, Pakrac), Nada Pekić i Tea Katunarić (HPD »Mosor«, Split), Dinko Friščić i Moric Vahtarić (HPD »Vinica«, Duga Resa), Boris Stojnović (PD »Duga«, Rijeka), Ante-Tonći Bulićić (HPD »Grafičar«, Zagreb), Pjero Orlan-dini (PD »Imber-Mosor«, Omiš), Željko Hudoletnjak (HPD »Zagreb-Matica«, Zagreb) i Hrvoje Vukalović (HPD »MIV«, Varaždin).

Instruktori i predavači na tečaju bili su Goran Gabrić (voditelj tečaja), Darko Luš, Mladen Mužinić, Vinko Prizmić, Neven Svetec i dr. Igor Žuljan.

Budući da zanimanje i potreba za osposobljavanjem vodičkih kadrova postoji, Komisija za vodiče HPS će i dalje organizirati ovakve tečajeve kako bi što više polaznika steklo potrebna znanja za sigurno organiziranje i vođenje planinarskih izleta, tura i pohoda.

Goran Gabrić

DANI DALMATINSKIH PLANINARA

Pod pokroviteljstvom Splitsko-dalmatinske županije 10. i 11. svibnja 2003. održani su Dani dalmatinskih planinara. Slet je održan u zaselku Škopljanci sela Radošića, blizu prijevoja Malačke na padinama Kozjaka.

Domaćin je bio Planinarski klub »Split«, koji ove godine nizom akcija slavi 70. obljetnicu. Naime, 1933. godine skupina radnika Brodogradilišta Split počela je organizirati izlete na Kozjak, Mosor i Biokovo. Od tada pa do danas PK »Split« okupljaо je tisuće mlađih i starijih građana Splita, dјelujući na afirmaciji planinarstva u Dalmaciji i Hrvatskoj, a iz njega su potekli mnogi vrsni planinari, alpinisti, speleolozi, planinarski vodiči i drugi ljubitelji prirode.

Okupljanje svih sudionika bilo je na prijevoju Malački, u subotu 10. svibnja, ispred planinarske kuće »Česmina« (499 m). Odatle je bio organiziran obilazak Poučno-rekreativske staze i dijela planinarskog puta Dalmacija (PPD) do vrha Sv. Ivana Birnja (631 m).

Nakon polaganja cvijeća kod križa na Malački u znak sjećanja na poginule branitelje iz Kaštela u Dobovinskom ratu, svi su se sudionici uputili u Škopljance, gdje su na zelenim terenima podigli šatore, a u 19 sati sudjelovali na svečanom otvaranju. Prisutne je pozdravio predsjednik kluba Mladen Japirko, tajnik

Zabava je potrajala kasno u noć

foto: Radovan Kečkemet

HPS-a Darko Berljak i drugi prisutni delegati i gosti.

U obilježavanju dana dalmatinskih planinara sudjelovalo je oko 300 planinara iz dvadesetak planinarskih društava i saveza, te stanica vodiča i GSS-a. Ugodaj je upotpunio KUD »7 Kaštela«, koji je plesom splitskog i kaštelanskog plesa unio posebno svečano i dobro raspoloženje. Pjesma i ples nastavili su se do kasno u noć.

Sutradan ujutro, planinarski vodiči poveli su prisutne na dvije planinarske ture, jednu preko Botića i Labina Dalmatinskog na Labišticu (701 m) i nazad, a drugu do Botića i nazad. Poslijepodne je održan sastanak koordinacije dalmatinskih planinarskih društava, nakon čega je podijeljen tradicionalni planinarski grah. Slet je završio zadovoljstvom domaćina i gostiju, u želji da se i dogodine okupimo na nekom drugom prostoru, ponovno raspoloženi za druženje i planinarenje.

Gordana Burica

NOVA PLANINARSKA KUĆA NA KRNDIJI

Za planinare koji žele posjetiti Krndiju otvorena je u selu Gazijama na sjevernom podnožju Krndije nova planinarska kuća »Tivanovo«. Tako su slavonski planinari dobili prvu planinarsku kuću na području feričanske općine, ujedno i jedinu u tom dijelu Krndije.

Nova kuća svečano je otvorena u nedjelju 8. lipnja 2003. Dio gostiju pristigao je već u subotu i s vodičima iz HPD »Sunovrat«, na čelu s Antunom Kasapovićem, obišao orahovički dio Krndije. Pošlo se iz sela Duzluka

U kampu u Škopljancima **foto: Radovan Kečkemet**

preko Stjenjaka (užetom osiguran put) na vrh Kapovac, a nazad preko Staroga grada i Ružice grada opet u Duzluk i Orahovicu. Nakon izleta, večer je provedena u ugodnom druženju uz roštilj i prikazivanje dijapositiva iz Nepala i Indije na otvorenom, u prirodi, pred planinarskom kućom, uz autentičnu glazbu tih krajeva, a predavači su bili Đuro Petrović iz Đurđevca i Gordana Rušnov iz Osijeka.

Na svečanosti otvorenja idućeg jutra okupilo se više od 60 planinara iz Zagreba, Koprivnice, Đurđevca, Daruvara, Orahovice, Belišća, Osijeka, Vinkovaca, Županje i Orašja, te predstavnici HPS-a i ekipa HTV-a. Uz prigodni govor otkrivena je natpisna ploča HPS-a s nazivom kuće. Planinari su zatim obišli iznova markiran put prema Petrovom vrhu preko Gračevog brda, te se spustili mimo stijene Kvržice natrag u Gazije. Na jednom dijelu tog uspona postavljeno je i uže za pomoći pri penjanju. Poslijepodne je provedeno u planinarskom druženju uz grah i roštilj.

Planinarska kuća »Tivanovo« nalazi se na kraju sela Gazija. Najlakši je pristup iz Feričanaca na podravskoj magistrali (kod crkve skrenuti desno) preko sela Valenovca (tu opet desno), te na kraju sela lijevo

Nova planinarska kuća u selu Gazijama

foto: Alan Čaplar

od vodotornja makadamom za selo Gazije. U Gazijama kod crkve treba skrenuti desno u smjeru Orahovice, te uz potok i markacije cestom doći do kraja sela gdje je s desne strane imanje i planinarska kuća. Kuća je u vlasništvu Branka Tivanovca, a za nju se brine HPD »Sunovrat« iz Đurđenovca. Nalazi se na 220 m i raspolaze sa 6 kreveta s posteljinom, te jednim pomoćnim krevetom, a kraj kuće je teren pogodan i za kampiranje. Markirani putovi vode od kuće preko Gračevog brda na Petrov vrh (spoj sa Slavonskim planinarskim putem), te preko Pijeskova do Dobre vode (također spoj sa SPP-om). Najave za posjet kući prima Branko Tivanovac na tel. 098/805-516.

Željka Lisak

S otvorenja planinarske kuće »Tivanovo«

SPELEOLOŠKA I ALPINISTIČKA ŠKOLA U SPLITU

Tijekom proljeća, HPD »Mosor« iz Splita održalo je dvije specijalističke planinarske škole: speleološku i alpinističku.

Speleološku školu organizirao je Speleološki odjek »Mosora« u vremenu od 3. ožujka do 27. travnja 2003. U školu se prijavilo 19 polaznika, od kojih je njih 15 nakon odslušanih predavanja i izvedenih vježbi steklo uvjete za pristup ispitu. Nakon provjere znanja, naziv speleologa pripravnika HPS dobili su: Ivana Juras, Ivona Onofri, Zorana Gorgijeva, Nada Pekić, Vesna Pekić, Maja Grubišić, Vladimir Ilić, Dino Vukićević, Ivan Skaramuća, Damir Radanović, Hrvatin Perica, Neven Galić, Zoran Ateljević, Tomislav Grković i Đuro Mileusnić. Voditelj škole bio je Goran Bratim,

a predavači i instruktori G. Jakelić, M. Mužinić, G. Gabrić, M. Glušević, V. Hrdlička, S. Kosmos i S. Nikolin.

Alpinistička škola održana je u vremenu od 27. ožujka do 11. svibnja, a organizirao ju je Alpinistički odsjek. Tijekom škole održana su sva predviđena predavanja i vježbe. U školu se prijavilo 14 polaznika, a 12 ih je nakon odslušanih predavanja i izvedenih vježbi steklo uvjete za pristup ispitu. Nakon provjere znanja, naziv alpinista pripravnika stekli su: Tihana Bilić, Anton Drašković, Mario Grgat, Hrvatin Perica, Vedrana Jerić-Miloš, Franko Ljubenkov, Aleksandar Nikolić, Josip Rajević, Ivan Skaramuca, Ivana Tadija, Ante Vrca i Dino Vukičević. Voditelj škole bio je instruktur alpinizma HPS prof. Edo Retelj.

Goran Gabrić

DAN GRADA KLANJCA OBILJEŽEN NA CESARGRADU

Dana 4. svibnja 2003. na Cesargradu je u organizaciji HPD »Cesargrad« i društva »Naša djeca« upriličena proslava dana grada Klanjca. Proslava je nosila naziv »Piknik na Cesargradu«. Uz ukusnu ponudu iz kotla već uhodanih »majstora kuhinje« Milana Kušanića i Boška Čizmeka, svirao je mladi tamburaški sastav »Ekipa« iz Klanjca. Uz razne sadržaje, najmladima je omogućeno jahanje konja, potezanje užeta, a nakon njih i mi ostali nismo odoljeli da odmjerimo snage. Bila je to lijepa prilika za druženje Klanjčana i gostiju kod planinarske kuće »Cesargrad«

Sanja Smolčić

Pred planinarskom kućom »Cesargrad« na Dan Klanjca

DEŽURSTVA U »KUGINOJ KUĆI« I U »VILI VELEBITA«

Zbog izuzetnog zanimanja za planinarski dolazak u Kuginu kuću PD »Željezničar« iz Gospića donijelo je odluku o uvođenju stalnog dežurstva u srpnju i kolovozu, a u rujnu dežurat će se subotom i nedjeljom, te u ostalim mjesecima po najavi. Upravni odbor Društva imenovao je za voditelja Kugine kuće Željka Marića, kojem se može prijaviti rezervacija na telefon 091/43-59-490.

I u planinarskoj kući »Vila Velebita« na Baškim Oštarijama, uvode se od 1. srpnja stalna dežurstva. Voditelj ove kuće je Mile Maras, kojeg se može dobiti na telefon 098/245-855. U slučaju da se voditelje »Kugine kuće« ili »Vile Velebita« ne može slučajno dobiti na ove brojeve, može se kontaktirati i s Tomislavom Čanićem na tel/fax: 053/574-065.

Tomislav Čanić

U MORAVICAMA OSNOVANO TREĆE ŽELJEZNIČARSKO DRUŠTVO

U Moravicama je 1. ožujka osnovano novo HPD »Željezničar«. Društvo je osnovano na inicijativu nekoliko članova bivše sekcije PD »Kamenjak« iz Rijeke. Osnivački odbor činili su Damir Skender, Đorđe Potkonjak i Goran Muhvić. Društvo danas broji 16 članova u dobi između 5 i 82 godine, s tim što društvo čine pretežito mladi.

HPD »Željezničar« iz Moravica primljeno je već u članstvo HPS-a, PS PGŽ i ujedno s društvima iz Zagreba i Gospića čini koordinaciju društava željezničara Hrvatske. Prioritetni zadaci su nam za ovu godinu, uz organiziranje izleta, markiranje i uređenje staza oko Moravica i eko-akcije (čišćenje divljih deponija komunalnog otpada). Kako društvo nema svoje prostorije, trenutno se za sastanke koristi prostorija DVD-a »Željezničar« Moravice, no nada se da će uz razumijevanje u mjestu i u »Hrvatskim željeznicama« riješiti i pitanje prostora za potrebe društva

Damir Skender

OBNAVLJAJU SE SUSRETI PLANINARA ŽELJEZNIČARA

Dana 23. svibnja u Dobovi u Sloveniji održan je sastanak hrvatske i slovenske koordinacije planinara željezničara na inicijativu predsjednika zagrebačkog HDP »Željezničar« Damira Bajsa. Na sastanku je dogovoren da se ožive susreti hrvatskih i slovenskih željezničarskih planinarskih društava, koji su proteklih godina bili gotovo zamrli, a koji imaju dugogodišnju tradiciju. Kao rezultat dogovora, u subotu 28. lipnja održan je na Homu u blizini Celja zajednički izlet na kojem se okupilo 120 planinara iz šest željezničarskih društava. U Hrvatskoj su danas aktivna tri željezničarska planinarska društva (u Zagrebu, Gospicu i novo u Moravicom), isto kao i u Sloveniji (u Ljubljani, Mariboru i Celju).

Alan Čaplar

PROMJENA U PD »PETROV VRH«

Na godišnjoj skupštini PD »Petrov vrh« u Daruvaru 29. ožujka 2003. izabранo je novo rukovodstvo društva. Novi je predsjednik Mladen Mohr, potpredsjednica je Biserka Sorić, a tajnik Slavko Sohr. Adresa Društva je i dalje Radićeva 7, a pošta se i dalje može slati na p.p. 111, 43500 Daruvar.

Za obavijesti o planinarskom domu »Petrov vrh« i o radu društva zainteresirani se mogu javiti na telefonske brojeve: 043/78-00-012 (planinarski dom, domar Milivoj), 043/334-990, 043/332-144 ili 098/17-00-866 (Slavko Sohr) te na 043/334-643 ili 098/91-04-524 (Biserka Sorić).

Slavko Sohr

IZ UREDNIŠTVA...

U popisu dobitnika priznanja za doprinos obilježavanju Međunarodne godine planina, koji je objavljen u 5. broju »Hrvatskog planinara« pogreškom je izostavljeno ime Mirjane Stojnović. Radi se o predsjednici riječkog PD »Kamenjak«, koje je uz veliko zalaganje svih članova prošle godine uspješno organiziralo Dan hrvatskih planinara 14. i 15. rujna na Učki. Gospođi Mirjani Stojnović i PD »Kamenjak« ispričavamo se na nenenamjernoj pogrešci.

Odlukom Izvršnog odbora HPS iz popisa pretplatnika početkom srpnja izbrisano je 150 dužnika koji ni nakon nekoliko podsjetnika i opomena nisu podmirili pretplatu za ovu godinu i njima nije upućen ovaj broj »Hrvatskog planinara«. Idući broj »Hrvatskog planinara« izaći će sredinom rujna.

Urednički odbor HP

Lapis Plus d.o.o.
ZASTUPNIK Pro-luX
ZA RH BiH i SLO

Compact dalekozori
 Monokulari
 ZOOM dalekozori
 Panoramski dalekozori
 Kompas
 Alu. bat. lampe

BESPLATNI PROSPEKTI 01/4677015
www.lapis-plus.hr

Vrhunska oprema za vaše aktivnosti u prirodi, planinama i vodi	8.000 m
Ekspedicionizam	7.000 m
Poveljne cijene	6.000 m
— 10% popusta	5.000 m
— DDV (MWS)	4.000 m
Izuzetno poveljna prilika za kupovinu	3.000 m
Turno i alpsko skijanje	2.000 m
Alpinizam	1.000 m
Planinarenje	100 m
T.E.R.R.A. Sport	0 m
Partizanska 13a SI-2000 Maribor	0 m
tel. 00386.2.2500966 fax. 00386.2.2500967 terraclimb@siol.net www.terra-sp.si	0 m
Radno vrijeme: pon.-pet. 09:00-14:00; 15:00-19:00 sub. 09:00-12:00	-60 m
Spoleologija	-1.000 m

Planika

Planika d.o.o.

Trg kralja Tomislava 2

52100 Pula, Hrvatska

tel. 052/214-751

planika@pu.hinet.hr

<http://www.planika.si>

PLANINARSKA GOJZERICA

Planinarske gojzerice iz serije »Planika Trekking« izrađuju se od suvremenog materijala COMTEC-a. COMTEC je teflonska membrana koja sprječava ulazak vode i omogućuje propusnost za zrak. Na taj način noge ostaju suhe, a istovremeno su zaštićene od prekomernog znojenja.

COMTEC membrana je u potpunosti vodootporna. Osim toga, svi šavovi spajaju su dodatnom trakom, tako da noge ostaju suhe i nakon dugotrajnog hodanja po teškim uvjetima (kiša, snijeg). Pore u COMTEC membrani omogućuju isparavanje vlage, što stvara optimalnu mikroklimu unutar planinarske gojzerice.

Obuća Planika Trekking je napravljena na kalupima izrađenim na temelju višegodišnjih iskustava i stečenog znanja o udobnosti i ugodnom osjećaju noge. U proizvodnji, upotrebljavaju se različiti kalupi ovisno o namjeni obuće. Uložak je je anatomske oblike i izrađen iz materijala koji na sebe brzo veže vlagu, a nakon toga je brzo otpusti.

Izborom »Planika Trekking« cipel dobít ćete čvrste i kvalitetne gojzerice za svaku priliku. »Planika Trekking« gojzerice hit su u Europi.

Večer na Vučjaku (1645 m) na sjevernom Velebitu, foto: Franjo Novosel

XENO^NANALOG^M 100m

L.E.D'AUTONOMIE JUSQU'À 340h

MYO

DISTRIBUTER ZA HRVATSKU: »HIMALAYA SPORT« d.o.o.

Vrazova 8c, 42000 Varaždin, Tel./fax: 042/313-701

e-mail: himalaya-sport@email.hinet.hr

